

Od ishoda do vrednovanja

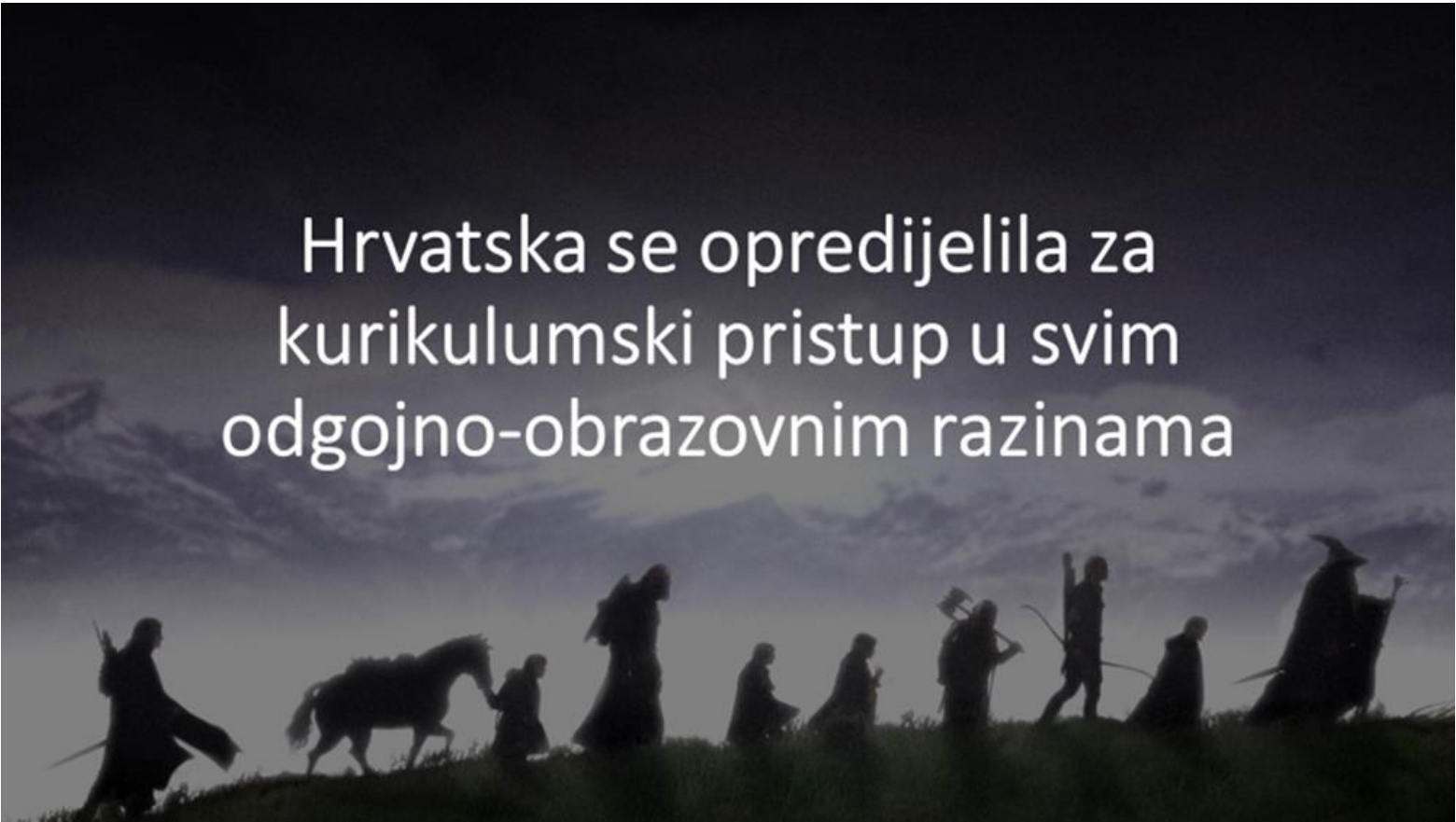
Konstruktivno poravnato unaprjeđenje kompetencijskog profila učitelja i nastavnika

doc. dr. sc. Irena Labak
Odjel za biologiju, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

Cilj: osvijestiti potrebu kontinuiranog usavršavanja odnosno uvidjeti kako konstruktivnim poravnavanjem ujedno planirati nastavu i vlastiti profesionalni razvoj

The background image shows a group of silhouetted figures in medieval attire standing on a grassy hill. From left to right, there is a figure with a sword, a horse, a figure with a staff, a kneeling figure, another kneeling figure, a figure with a bow, a standing figure, a kneeling figure, and a figure in a long robe with a pointed hat. The sky is dark and cloudy.

Hrvatska se opredijelila za
kurikulumski pristup u svim
odgojno-obrazovnim razinama

usmjerenje na razvoj **kompetencija**

skup kognitivnih, motivacijskih, moralnih i socijalnih **vještina** koje su pojedincu dostupne i koje su mu potrebne za **uspješno** ovladavanje različitim zahtjevima, zadacima, problemima i ciljevima

Kurikulum

- ✓ prikaz nečijeg dosadašnjeg (obrazovnog) postignuća
- ✓ osigurava cjelovit razvoj: obrazovni, odgojni, socijalni...razvoj vlastitog potencijala

Postizanjem **ishoda** učenja stječu se određene kompetencije odnosno ishodima se usmjerava razvoj **kompetentne osobe** koja je kvalificirana za obavljanje određenog posla

Specifične kompetencije

svojstvene određenoj
disciplini ili struci

Generičke kompetencije

prenosive u različita
područja djelovanja

Generičke kompetencije - instrumentalne

spособnost analize i sinteze

spособnost planiranja i upravljanja vremenom

usmena i pisana komunikacija na materinskom jeziku

znanje drugog jezika

elementarne vještine rada na računalu

vještine upravljanja informacijama (spособnost prikupljanja i analize informacija iz različitih izvora)

spособnost rješavanja problema

spособnost donošenja odluka

Generičke kompetencije - interpersonalne

spособnost kritike i samokritike

spособnost timskog rada

interpersonalne vještine

spособnost rada u interdisciplinarnom timu

spособnost komunikacije s osobama koje nisu
sustručnjaci

uvažavanje raznolikosti i multikulturalnosti

spособnost rada u međunarodnom kontekstu

etičnost

Generičke kompetencije - sistemske

spособnost primjene znanja u praksi

istraživačke vještine

spособnost učenja

spособnost prilagodbe novim situacijama

spособnost stvaranja novih ideja (kreativnost)

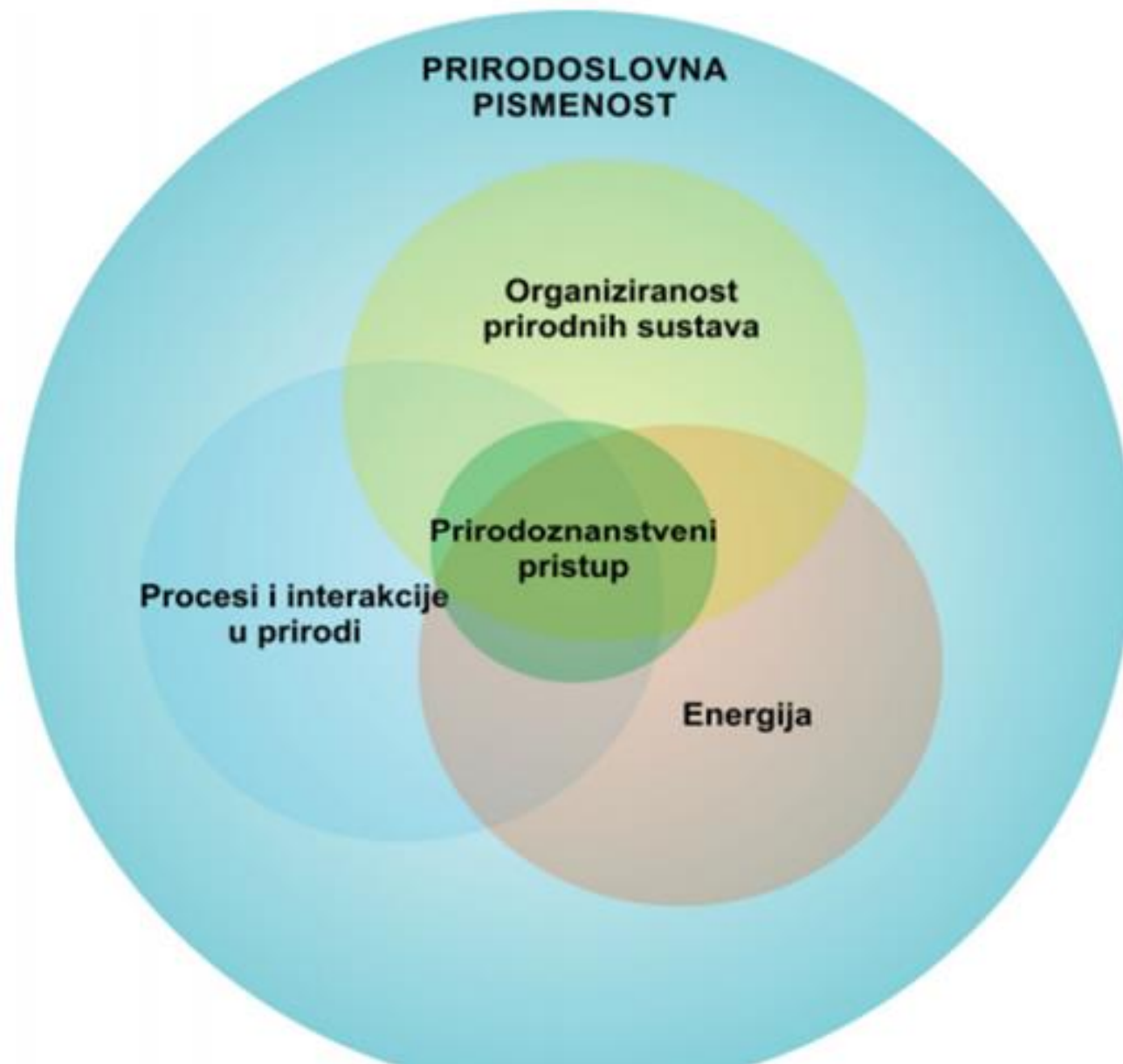
spособnost rukovođenja

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje

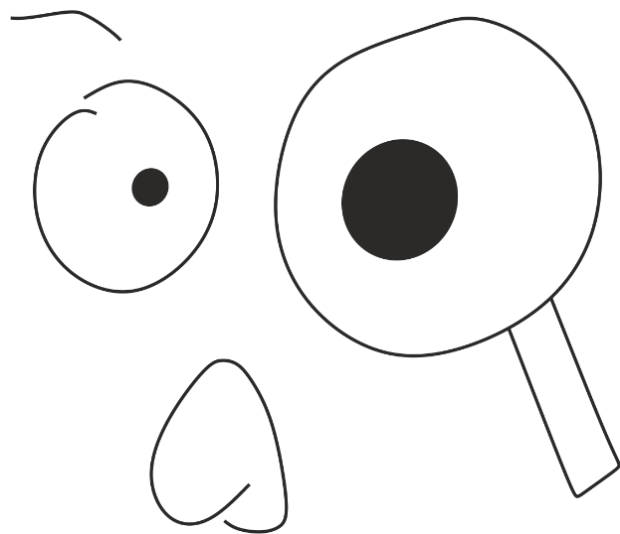
(prema Preporuci EK, Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning, 2006; navedeno u Račić 2013)

- Komunikacija na materinskom jeziku
- Komunikacija na stranom jeziku
- Matematička kompetencija i temeljne kompetencije u prirodnim znanostima i tehnologiji
- Digitalna kompetencija
- Učiti kako učiti
- Društvene i građanske kompetencije
- Smisao za inicijativu i poduzetništvo
- Kulturna svijest i izražavanje

Kurikulum prirodoslovnog područja

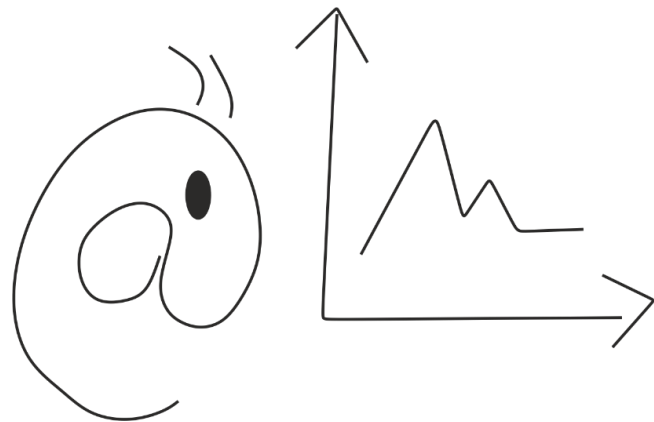

Prirodoslovno opismenjavanje

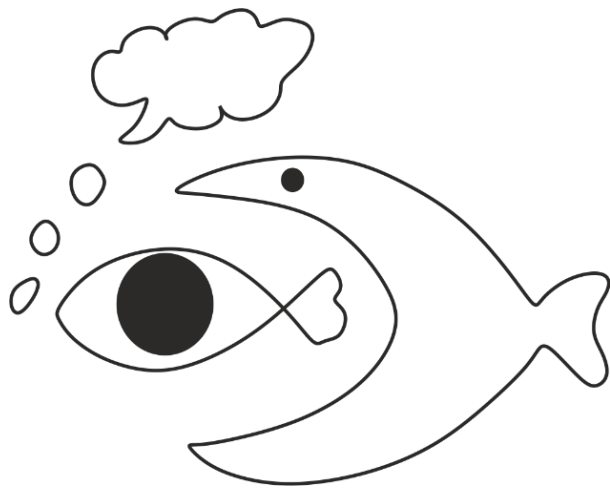
ISTRAŽIVANJE

Učenik uči primjenom metode **znanstvenog istraživanja** koje kreće od oblikovanja hipoteze i istraživačkog pitanja, a završava interpretacijom rezultata i donošenjem zaključaka. Ovakvo učenje **polako se razvija tijekom školovanja** pa tako učenici na početku školovanja opažaju prirodu svim svojim osjetilima te uz vodstvo i podršku učitelja provode jednostavna, dobno primjerena istraživanja. Tijekom školovanja učenici postupno ovladavaju vještinama i znanjem potrebnim za provedbu istraživačkog učenja pa tako **istraživanja postaju kompleksnija, a stupanj njihove samostalnosti veći.**

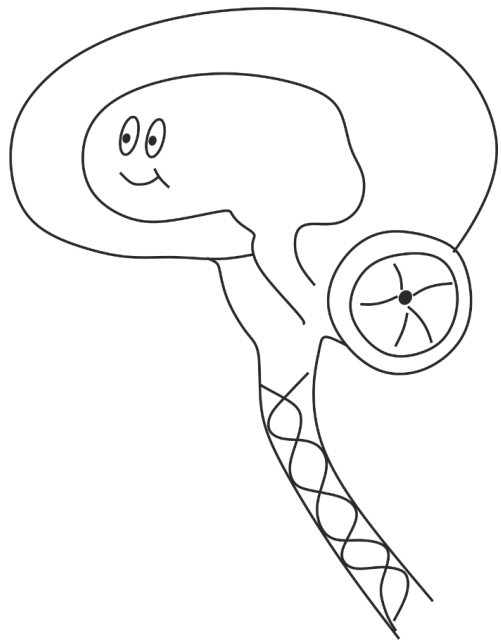
INTERPRETIRANJE

Kod opažanja prirode, prirodnih pojava i procesa, uzročno posljedičnih veza važno je znati **verbalno iskazati opaženo**. Sposobnost interpretacije prati razvojnu dob učenika pa tako učenici na početku školovanja opisuju ono što su opazili, iskusili i doživjeli, a kasnije opisuju odnosno objašnjavaju prirodne pojave, raspravljaju o međuodnosima te proširuju vlastitu spoznaju koju su stekli učeći Prirodu i Biologiju s javno dostupnim popularno-znanstvenim informacijama. **Postepeno ovladavaju znanstvenim jezikom te kritički interpretiraju znanstvene informacije** i izvore informacija (čime jačaju informacijsku pismenost) kao i rezultate vlastitih istraživanja.

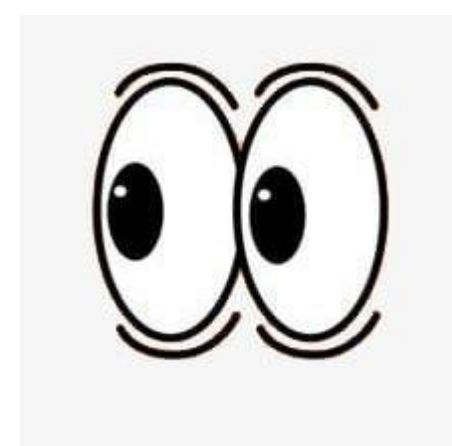
PRIRODOZNANSTVENI POGLED

Učenici opažaju različite čimbenike i provode nezavisna mjerenja te na temelju njih objašnjavaju prirodne pojave. Ovaj stav da se prirodne pojave objašnjavaju uočavanjem uzročno- posljedičnih veza razvija se postepeno od prepoznavanja uzročno-posljedične veze do pronalaženja i objašnjavanja veze. U konačnici **učenici shvaćaju da su prirodne pojave objašnjive i predvidljive**, da je cilj prirodnih znanosti objasniti pojave i procese u prirodi na temelju činjenica koje su prošle brojne provjere te da se znanstvene teorije mijenjaju i nadopunjuju u svjetlu novih činjenica.

UTJECAJ ZNANOSTI NA DRUŠTVO

Učenici usvajaju spoznaju o **međudnosu znanosti i društva**. Od početne spoznaje da se znanstvenim postignućima koristimo u svakodnevnom životu, preko uočavanja utjecaja znanosti na razvoj civilizacije do razumijevanja važnosti prirodnih znanosti i njihove ovisnosti s drugim znanstvenim disciplinama. Razumije da znanosti utječe na društvo, ali i da društvo utječe na znanost te **razumije odnos znanosti, tehnologije i društvenog napretka**.

Što se uči?

Motivacija

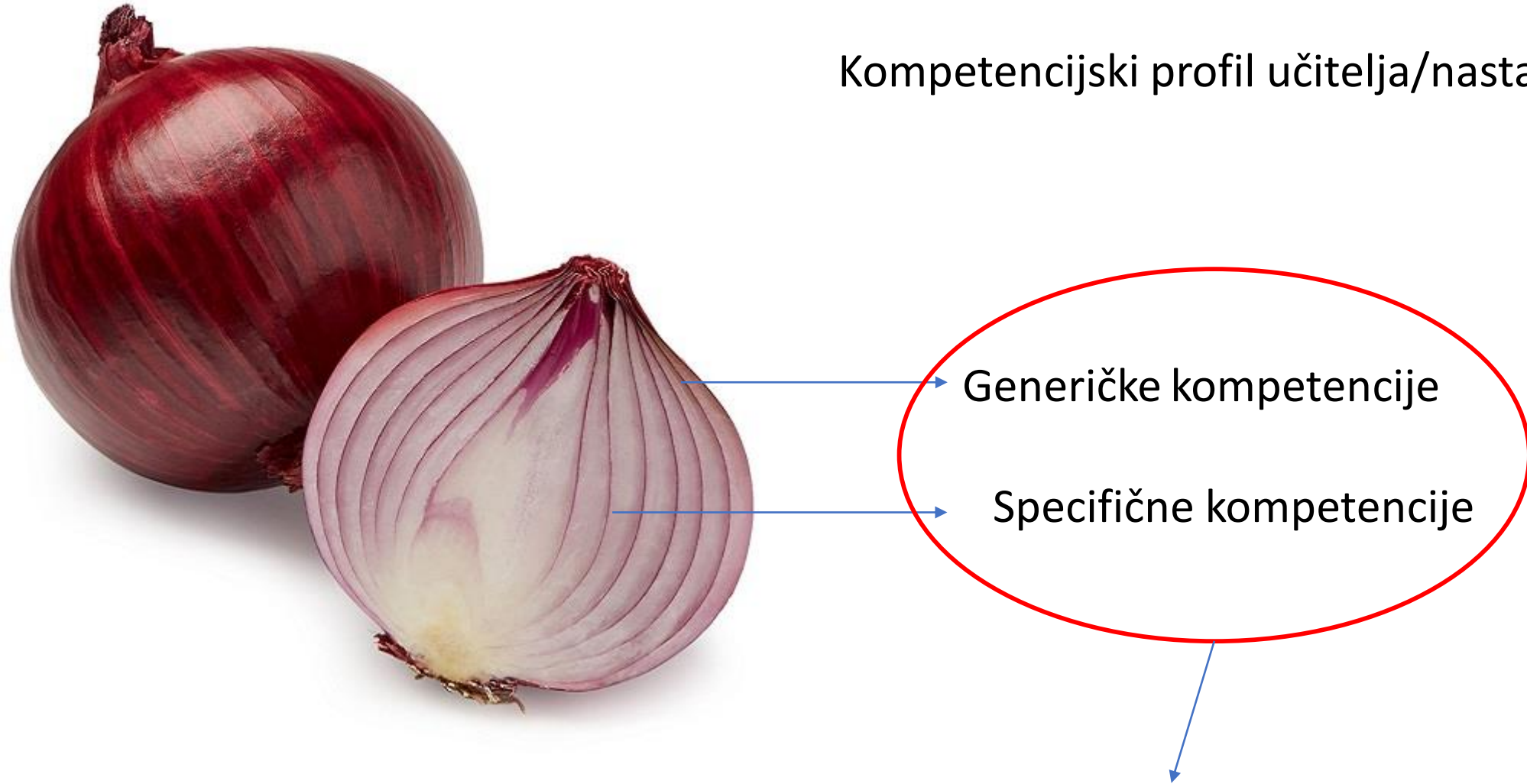
Emocije

Slika o sebi

Kako se uči/poučava i kako se vrednuje?

Okruženje

Kompetencijski profil učitelja/nastavnika

Razvijamo učenikove generičke i
specifične kompetencije

Specifične kompetencije- **pedagoške kompetencije**

Kurikulumom je određen cilj do kojeg morate stići, vi birate put kojim ćete doći do cilja

Autonomija

odgovornost za razvoj učeničkih kompetencija i ostvarenje učeničkih potencijala

Odgovornost za razvoj vlastitih kompetencija: kompetencije koje se stječu primarnim obrazovanjem usavršavaju se cjeloživotnim obrazovanjem

stručno znanje - vezano za nastavni predmet koji se poučava

metodičko znanje – kojim transformirate nečiju već postojeću mrežu znanja – ugrađujete komponente stručnog znanja i pružate priliku da svatko unaprjeđuje mrežu znanja na sebi svojstven način

Transformacija je kontinuirana i paralelno se odvija u dva smjera: cjeloživotni učenik i cjeloživotni učitelj/nastavnik

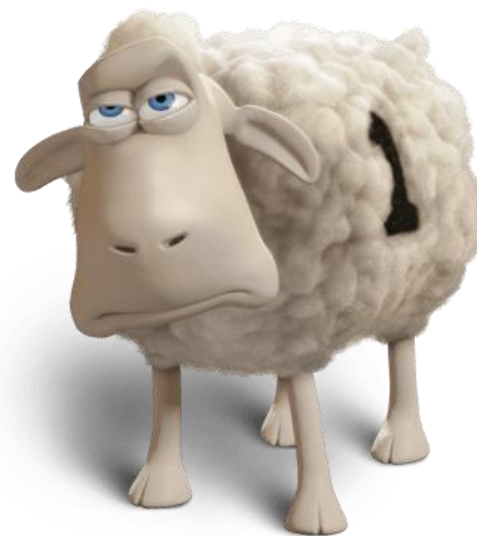
Pedagoške kompetencije treba shvatiti kao dinamičku kombinaciju kognitivnih i metakognitivnih vještina

Tijekom inicijalnog obrazovanja stječu se temeljne pedagoške kompetencije koje nastavnik treba dograđivati kako bi obrazovanje bilo učinkovito

Brze promjene u području odgoja i obrazovanja – mogu uvjetovati dvije nepoželjne (ne)akcije:

Odustati

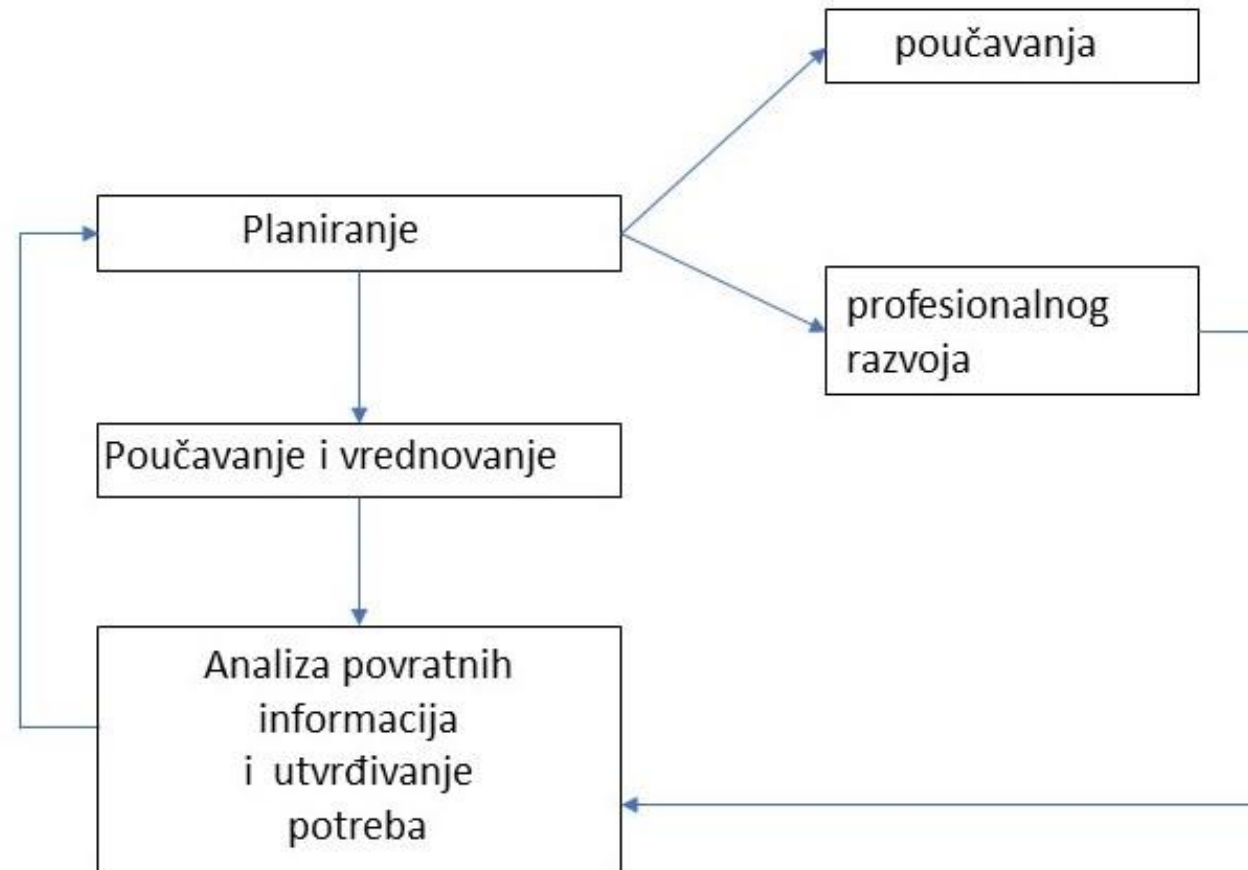

Čekati da iskustvo učini
svoje, a pri tome ne
poduzimajući ništa

Da ne bi bili pasivni sudionici
procesa vlastitog napredovanja i
stručnog usavršavanja morate
razviti **kulturu refleksijske prakse**

uporište za refleksiju treba pronaći u planiranju, realizaciji i evaluaciji **nastavnog sata** kako bi utvrdio (nove) potrebe, slabosti ili prilike za unaprjeđenjem pedagoških kompetencija

Upravljanje razvojem pedagoških kompetencija analizom nastavnih sati

Od ishoda do vrednovanja

Kurikulumsko (konstruktivno) poravnanje

Unutar jednog sata, više sati, cijele godine, više godina

5

**Odgojno
obrazovni
ishodi:**

OŠ PRI A.5.1. Učenik objašnjava temeljnu građu prirode.

OŠ PRI B.5.1. Učenik objašnjava svojstva zraka, vode i tla na temelju istraživanja u neposrednom okolišu.

OŠ PRI B.5.2. Učenik objašnjava međudnose životnih uvjeta i živih bića.

OŠ PRI C.5.1. Učenik razlikuje najvažnije izvore i oblike energije i raspravlja o njihovom utjecaju na život na zemlji.

OŠ PRI D.5.1. Učenik tumači uočene pojave, procese i međudnose na temelju opažanja prirode i jednostavnih istraživanja

OŠ PRI D.5.2. Učenik objašnjava cilj i ulogu znanosti te međudnos znanosti i društva.

6

**Odgojno
obrazovni
ishodi:**

OŠ PRI A.6.1. Učenik objašnjava organiziranost prirode uspoređujući cjelinu i sastavne dijelove.

OŠ PRI B.6.1. Učenik objašnjava međusobne odnose živih bića s obzirom na zajedničko stanište.

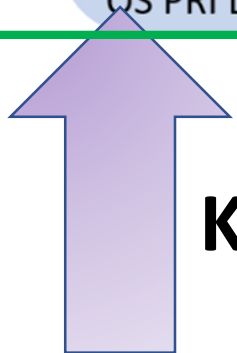
OŠ PRI B.6.2. Učenik raspravlja o važnosti održavanja uravnoteženog stanja u prirodi i uzrocima njegova narušavanja.

OŠ PRI B.6.3. Učenik objašnjava značenje ciklusa na primjerima iz žive i nežive prirode.

OŠ PRI C.6.1. Učenik analizira prijenos i pretvorbu energije u živim i neživim sustavima.

OŠ PRI D.6.1. Učenik tumači uočene pojave, procese i međudnose na temelju opažanja prirode i jednostavnih istraživanja

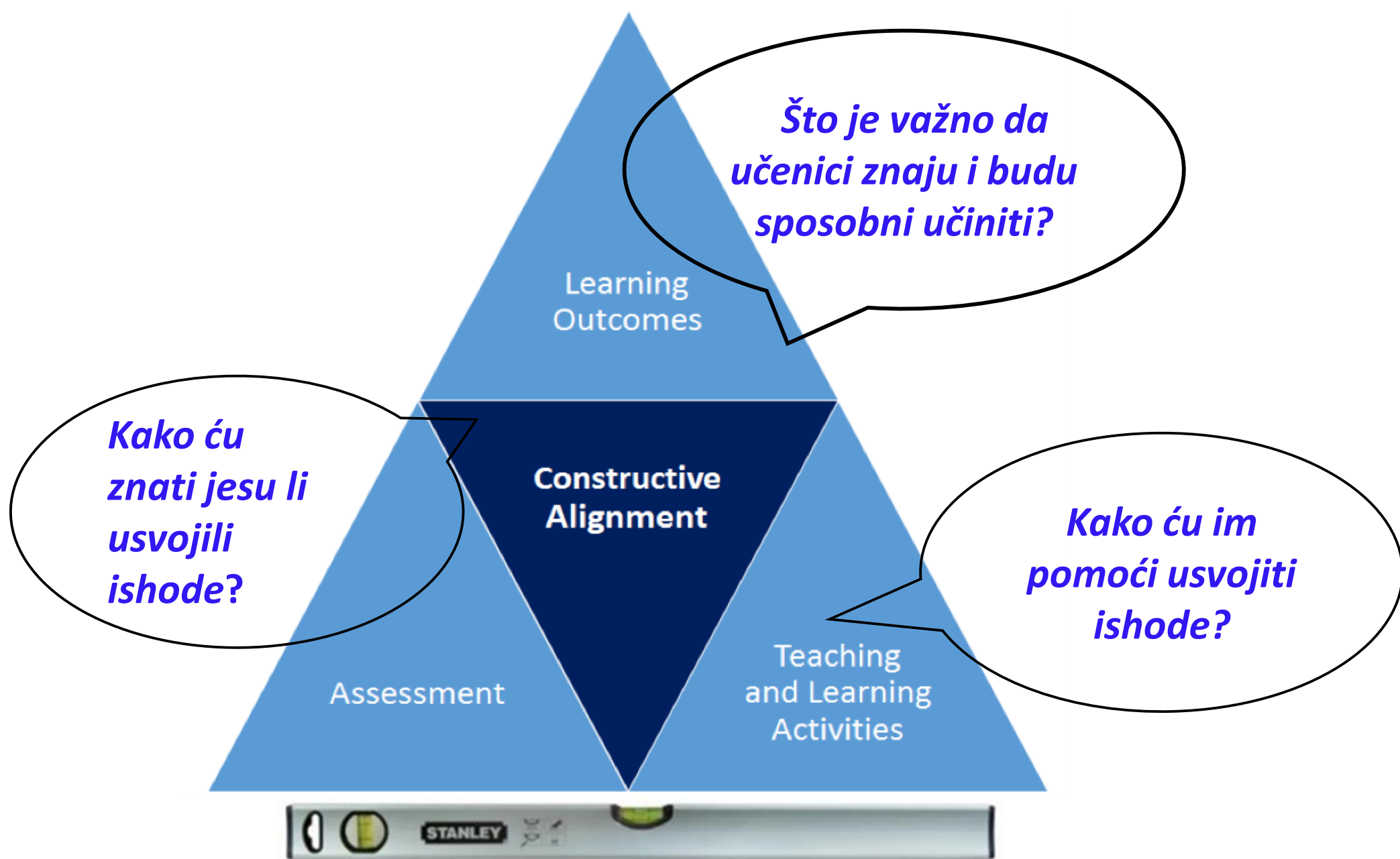
OŠ PRI D.6.2. Učenik objašnjava osnovne principe znanosti te odnose znanosti, tehnologije i društvenoga napretka.

Kako se uči?

**Što i kako se
vrednuje?**

Što se uči?

AKTIVNI GLAGOLI

BIO OŠ A.7.2. Povezuje usložavanje građe s razvojem novih svojstava u različitim organizama

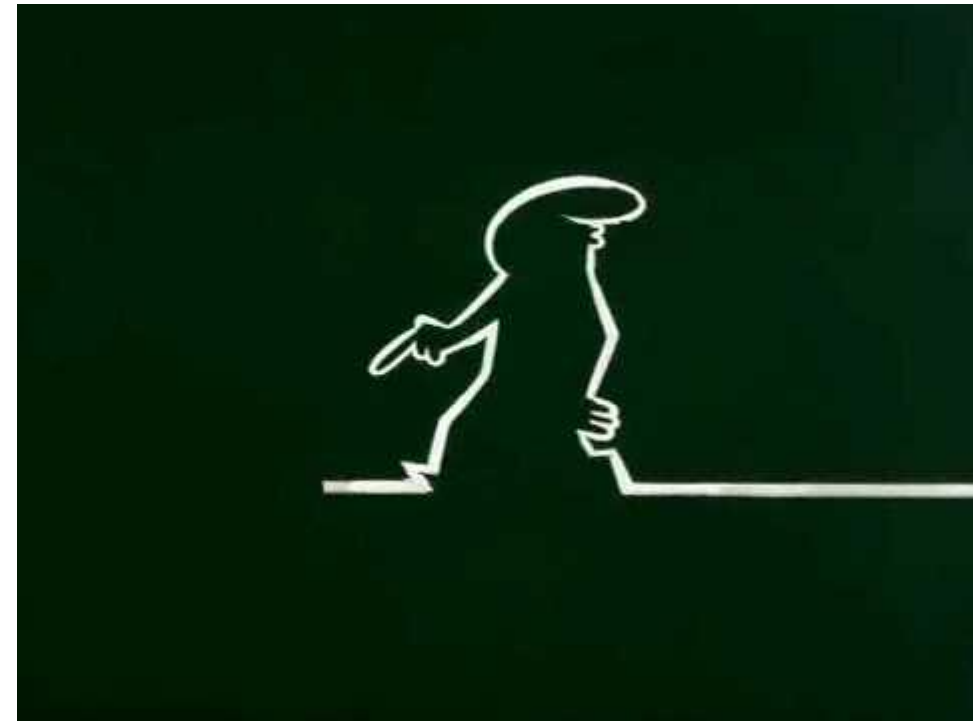
1. Opisuje položaj važnijih organa u tijelu, na primjeru ljudskoga organizma

Određuje
aktivnosti kojim
će učenik učiti i
način kojim će se
vrednovati

Određuje sadržaj

KOGNITIVNO	AFEKTIVNO	PSIHOMOTORIČKI
ZNANJE	STAVOVI	VJEŠTINE
I. REPRODUKCIJA	I. PRIMANJE	I. ZAČETAK
1. Reprodukcija	1. Primanje (svjesnost)	1. Imitacija (kopiranje)
II. RAZUMIJEVANJE I PRIMJENA	2. Odgovor (reakcija)	2. Manipulacija (slijediti upute)
2. Razumijevanje	II. IZGRADNJA	II. RAZVOJ
3. Primjena (upotreba)	3. Davanje vrijednosti (razumijevanje i djelovanje)	3. Razvoj preciznosti
III. RJEŠAVANJE PROBLEMA	4. Organiziranje osobnog vrijednosnog sustava	4. Usklađivanje (kombiniranje, povezivanje vještina)
4. Analiza (strukture/elementa)	III. ZADRŽAVANJE	III. AUTOMATIZACIJA
5. Vrednovanje (procjena, prosudba)	5. Zadržavanje usvojenog vrijednosnog sustava (usvajanje ponašanja)	5. Prirođenje (automatiziranje, postati stručnjak)
6. Kreiranje (stvaranje/izgradnja)		

Innovative Activities to Engage Your Students

REMINDER: Ask yourself these three questions when choosing your classroom activities.

- 1 What cognitive level of Bloom's is your learning outcome driving at?
- 2 How can you formulate questions based on the particular verb in the learning outcome?
- 3 How would you like to present those questions to the students?

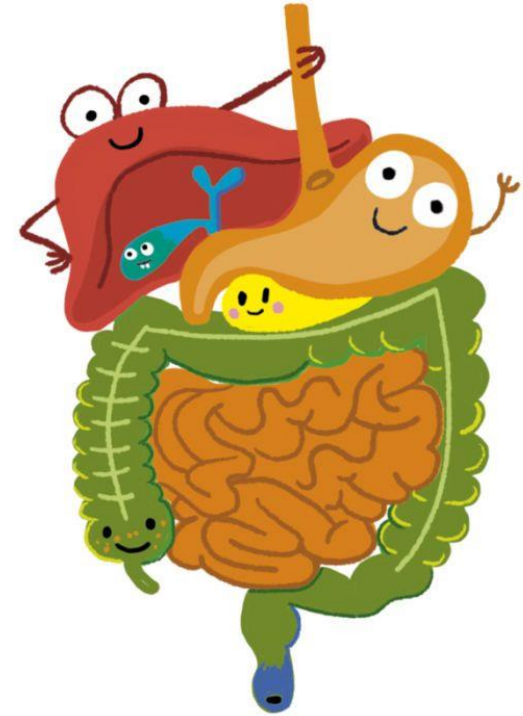
	ACTIONABLE VERBS	QUESTIONS	ACTIVITIES
REMEMBER	Define Describe Recall Recognize	<ul style="list-style-type: none"> Find the meaning of... Who/What was it that...? Can you tell why...? ... True or False? 	<ul style="list-style-type: none"> Discuss with a partner, your definition of... Make a facts chart. List all the...in a narrative. Come up with a clever analogy.
UNDERSTAND	Compare Discuss Explain Predict	<ul style="list-style-type: none"> Can you provide an example of what you mean...? Who do you think...? Can you write in your own words...? Who was the key character...? 	<ul style="list-style-type: none"> Create a chart of similarities and differences. Retell the story in your words. Illustrate what you think the main idea was. Write a summary report of an event.
APPLY	Determine Discover Express Predict	<ul style="list-style-type: none"> What do you think will be the end result? What more information can you gather on...? How does this connect with....? What do you think will happen when...? 	<ul style="list-style-type: none"> Create a synopsis of steps taken to determine the end result. Research different methods used today. Form a panel to discuss views, i.e. "Learning at School." Think-pair-share with a partner about what will happen next.
ANALYZE	Compare Identify Investigate Relate	<ul style="list-style-type: none"> What do you see as other possible outcomes? What are some of the problems of...? Can you compare your ... with that presented in...? How does this connect with your everyday life? 	<ul style="list-style-type: none"> Construct a graph to illustrate selected information. Make a diagram linking to the source of the problem. Write a report about how this ties to what we're learning. Discuss with a partner how this connects to you.
EVALUATE	Conclude Interpret Support Validate	<ul style="list-style-type: none"> Do you think ... was a good or a bad thing? Is there a better solution to...? Can you defend your position about...? How effective was...? 	<ul style="list-style-type: none"> Prepare a case to present your view about... Make a booklet about five rules you see as important. Write about your feelings in relation to... Give it a name and plan a marketing campaign.
CREATE	Develop Formulate Incorporate Summarize	<ul style="list-style-type: none"> What ways can you expand your findings? What questions still need to be addressed? Can you give an example of what you mean by...? Can you distinguish between...? 	<ul style="list-style-type: none"> Make a booklet about five rules you see as important. Write a letter to ... advising on changes needed at... Tie your learnings to another course you have taken and present. Prepare a flow chart to show...

BIO OŠ A.7.2. Povezuje usložavanje građe s razvojem novih svojstava u različitim organizama

1. Opisuje položaj **važnijih organa** u tijelu, na primjeru ljudskoga organizma
2. Povezuje **građu i ulogu organa**/organskih sustava ukazujući na njihovu promjenjivost, **usložavanje i prilagodbe**

1.1. Opisati položaj organa probavnog sustava.

2.1. Povezati građu organa probavnoga sustava s njihovim ulogama.

Ishodi trebaju uključiti:

SUBJEKT	AKTIVNOST	SADRŽAJ
Učenik	„aktivni glagol“ - iskazuju aktivnost koja se može opažati, procijeniti, vrednovati . Aktivnost se često u ishodima iskazuje jednim aktivnim glagolom . Iskazuje se u trećem licu prezenta (sadašnjega glagolskog vremena).	Gradivo nastavnog predmeta

❖ navodi (aktivnost) autore glavnih teorija učenja (sadržaj)

Innovative Activities to Engage Your Students

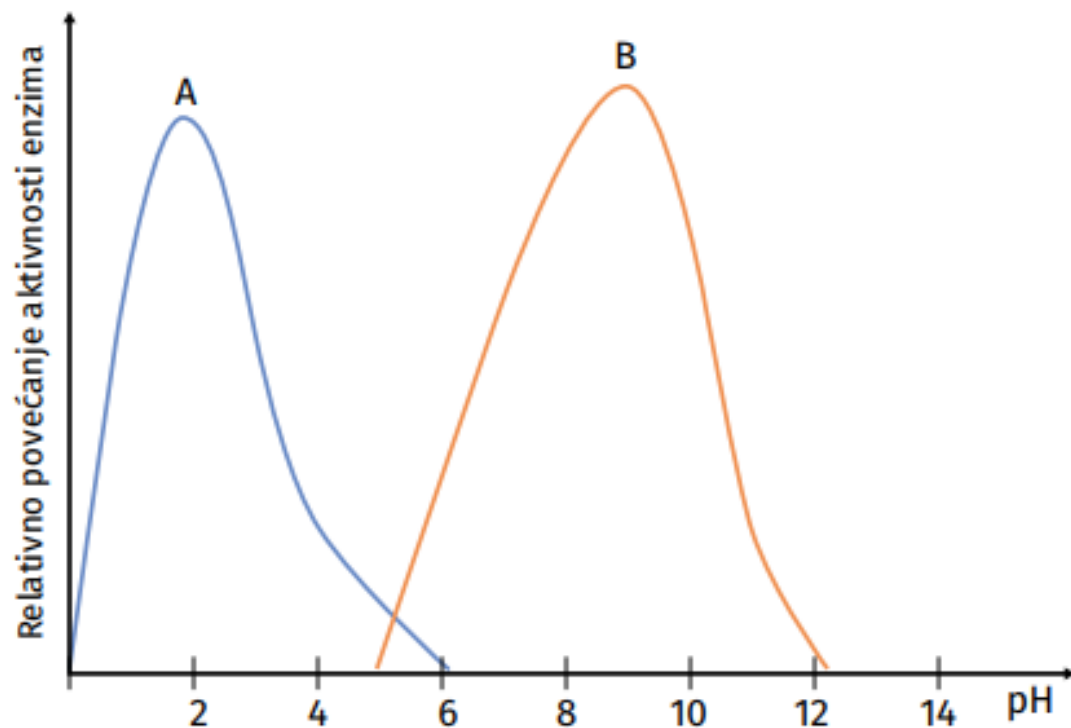
REMINDER: Ask yourself these three questions when choosing your classroom activities.

- 1 What cognitive level of Bloom's is your learning outcome driving at?
- 2 How can you formulate questions based on the particular verb in the learning outcome?
- 3 How would you like to present those questions to the students?

	ACTIONABLE VERBS	QUESTIONS	ACTIVITIES
REMEMBER	Define Describe Recall Recognize	<ul style="list-style-type: none"> Find the meaning of... Who/What was it that...? Can you tell why...? ... True or False? 	<ul style="list-style-type: none"> Discuss with a partner, your definition of... Make a facts chart. List all the...in a narrative. Come up with a clever analogy.
UNDERSTAND	Compare Discuss Explain Predict	<ul style="list-style-type: none"> Can you provide an example of what you mean...? Who do you think...? Can you write in your own words...? Who was the key character...? 	<ul style="list-style-type: none"> Create a chart of similarities and differences. Retell the story in your words. Illustrate what you think the main idea was. Write a summary report of an event.
APPLY	Determine Discover Express Predict	<ul style="list-style-type: none"> What do you think will be the end result? What more information can you gather on...? How does this connect with...? What do you think will happen when...? 	<ul style="list-style-type: none"> Create a synopsis of steps taken to determine the end result. Research different methods used today. Form a panel to discuss views, i.e. "Learning at School." Think-pair-share with a partner about what will happen next.
ANALYZE	Compare Identify Investigate Relate	<ul style="list-style-type: none"> What do you see as other possible outcomes? What are some of the problems of...? Can you compare your ... with that presented in...? How does this connect with your everyday life? 	<ul style="list-style-type: none"> Construct a graph to illustrate selected information. Make a diagram linking to the source of the problem. Write a report about how this ties to what we're learning. Discuss with a partner how this connects to you.
EVALUATE	Conclude Interpret Support Validate	<ul style="list-style-type: none"> Do you think ... was a good or a bad thing? Is there a better solution to...? Can you defend your position about...? How effective was...? 	<ul style="list-style-type: none"> Prepare a case to present your view about... Make a booklet about five rules you see as important. Write about your feelings in relation to... Give it a name and plan a marketing campaign.
CREATE	Develop Formulate Incorporate Summarize	<ul style="list-style-type: none"> What ways can you expand your findings? What questions still need to be addressed? Can you give an example of what you mean by...? Can you distinguish between...? 	<ul style="list-style-type: none"> Make a booklet about five rules you see as important. Write a letter to ... advising on changes needed at... Tie your learnings to another course you have taken and present. Prepare a flow chart to show...

inju žuč na

a. Koji će od enzima djelovati u području pH-vrijednosti kao u želudcu? (1 bod) .....

b. Koja se hranjiva tvar razgrađuje na jednostavnije molekule u uvjetima u kojima djeluje enzim iz zadatka **a**? (1 bod)

.....

c. Je li nakon pojedenog obroka poželjno piti puno vode? Objasni svoj odgovor koristeći se podacima prikazanim grafom. (1 bod)

Aktivnosti učenja/poučavanja

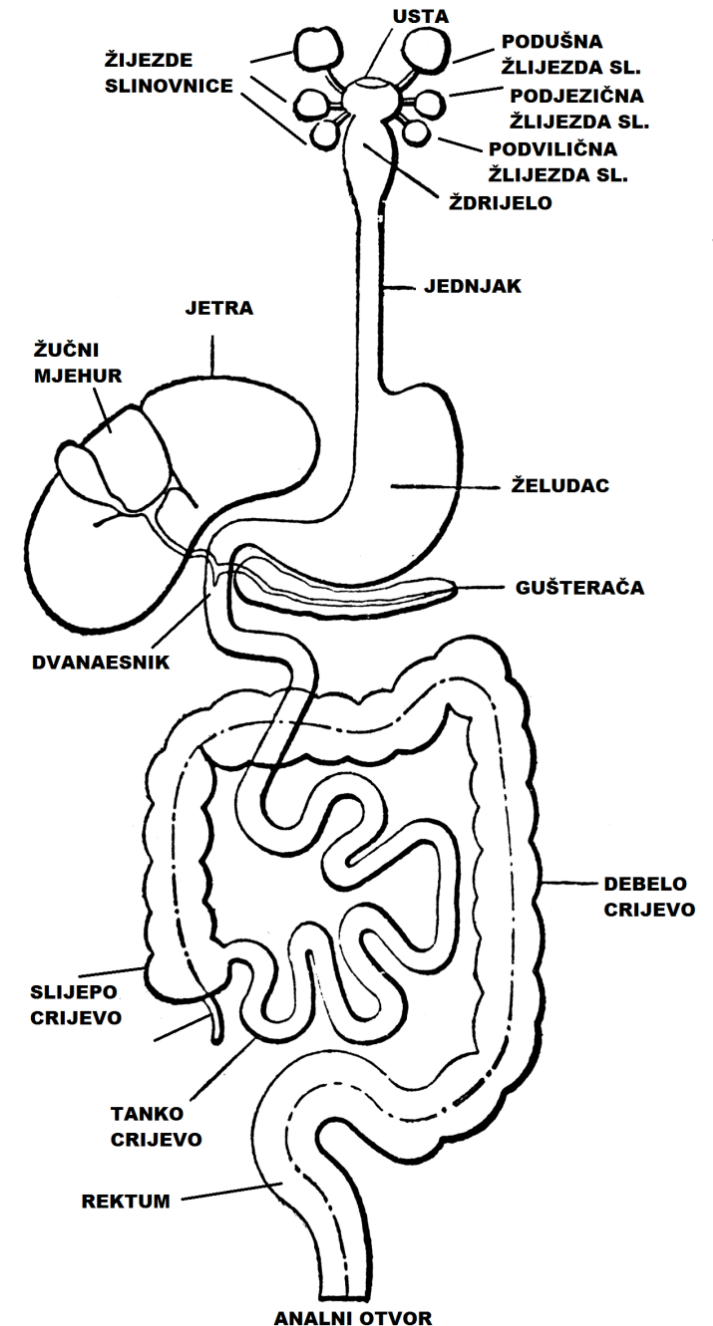
Aktivnosti – izbor ovisi o sadržaju i aktivnom glagolu

1.1. Opisati položaj organa probavnog sustava.

Metoda demonstracije; razgovora-razvojni /rada na tekstu

Oblici rada- individualni, rad u paru, grupni

Suradničko učenje

2.1.Povezati građu organa probavnoga sustava s njihovim ulogama.

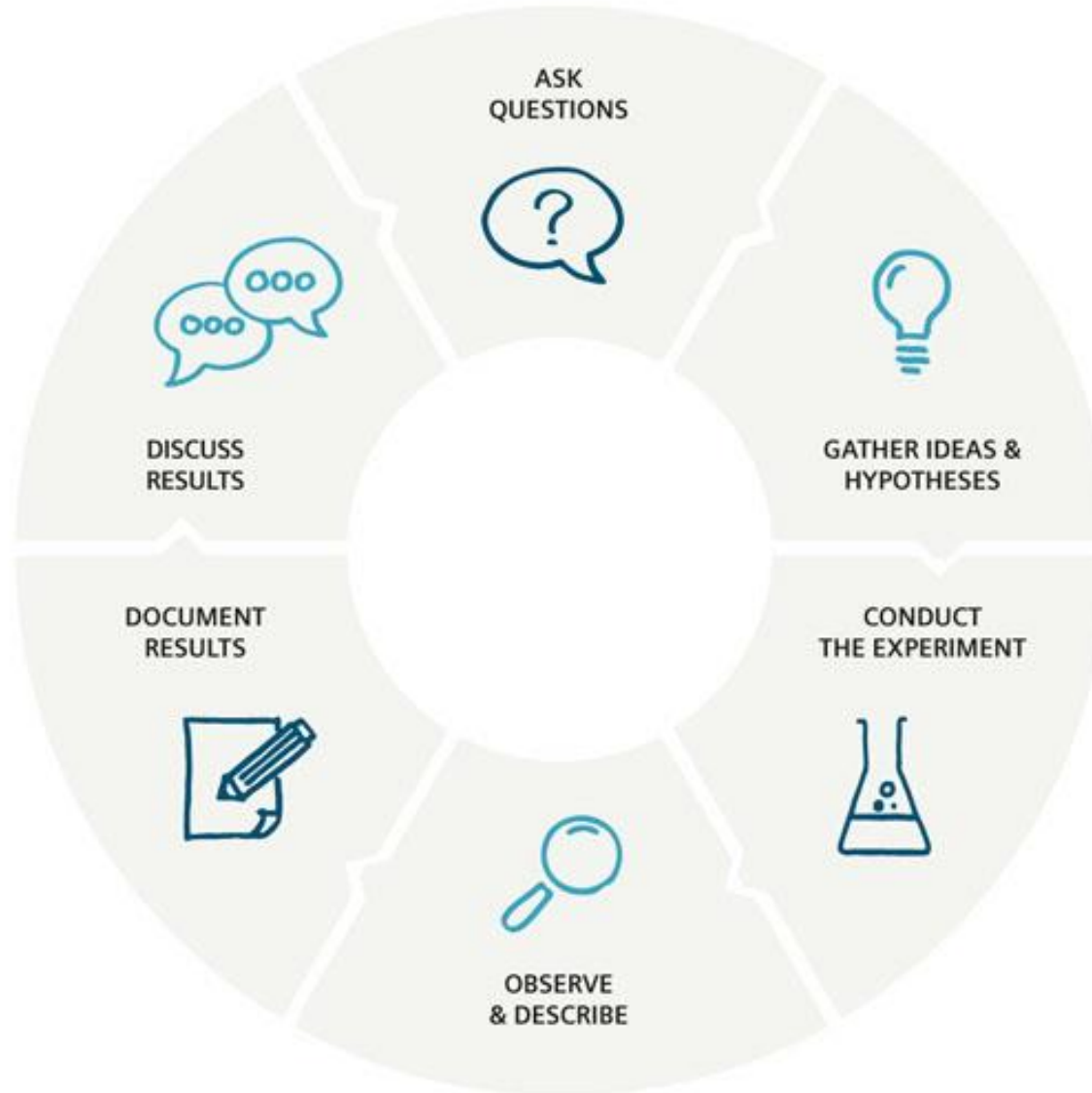
Metoda praktičnih radova: pokus uz aktivnost učenika

Što mislim da će se dogoditi?	Zašto to mislim (kojim dokazima raspolazem?)	Što se dogodilo?

Zaključak

Što se dogodilo?	Kako se dogodilo?	Zašto se to dogodilo?	Time smo dokazali:

Istraživačko učenje

Kako se mijenja aktivnost enzima pepsina u ovisnosti o pH vrijednosti medija?

1. Na temelju svog iskustva i predznanja oblikujte hipotezu.

Hipoteza: _____

2. Odredite koja se međuovisnost istražuje. Što je u ovom pokusu zavisna (ZV), a što nezavisna varijabla (NV)?

NV= _____

ZV= _____

3. Postavite eksperiment pomoću pribora i kemikalija iz protokola.

Potrebni materijali:

- 4 čaše od 100 ml
- 10 cm ljepljive trake i marker
- 2 menzure od 100 ml
- 160 ml vode
- 80 ml 1% HCl
- 80 ml pepsina
- 4 oraha, 4 komadića krumpira i 4 komadića mesa
- topla kupelj
- štoperica

Postupak:

- označite četiri epruvete oznakama A,B,C,D
- u A epruvetu dodajte 80 ml vode
- u B epruvetu dodajte 40 ml vode i 40 ml otopine HCl
- u C epruvetu dodajte 40 ml vode i 40 ml pepsina
- u D epruvetu dodajte 40 ml otopine HCl i 40 ml pepsina
- izvažite svaki komadić oraha (neka budu što sličnije mase), izračunajte njihovu prosječnu masu i pripremite komadiće krumpira i mesa prema toj prosječnoj masi orah

- u svaku epruvetu dodajte po jedan komadić oraha, krumpira i mesa
- stavite sve četiri epruvete u vodenu kupelj na temperaturi od približno 37 °C
- opišite stanje u početnim epruvetama i bilježite svoja opažanja promjena u svim epruvetama nakon 15, 30 i 45 minuta i nakon 24 sata, a za bilježenje podataka pripremite tablicu.

Tablica za unos podataka o promjenama u epruvetama			
epruveta A	krumpir	orah	meso
15 min			
30 min			
40 min			
24 sata			
epruveta B	krumpir	orah	meso
15 min			
30 min			
40 min			
24 sata			
epruveta C	krumpir	orah	meso
15 min			
30 min			
40 min			
24 sata			

4. Koja je epruveta bila kontrolna?

---

5. Zašto ste epruvete stavili u toplu kupelj?

---

6. Usporedite uvjete u kojima se nalazila pojedina namirnica u različitim epruvetama i objasnite u kojoj epruveti je najbolje razgrađen.

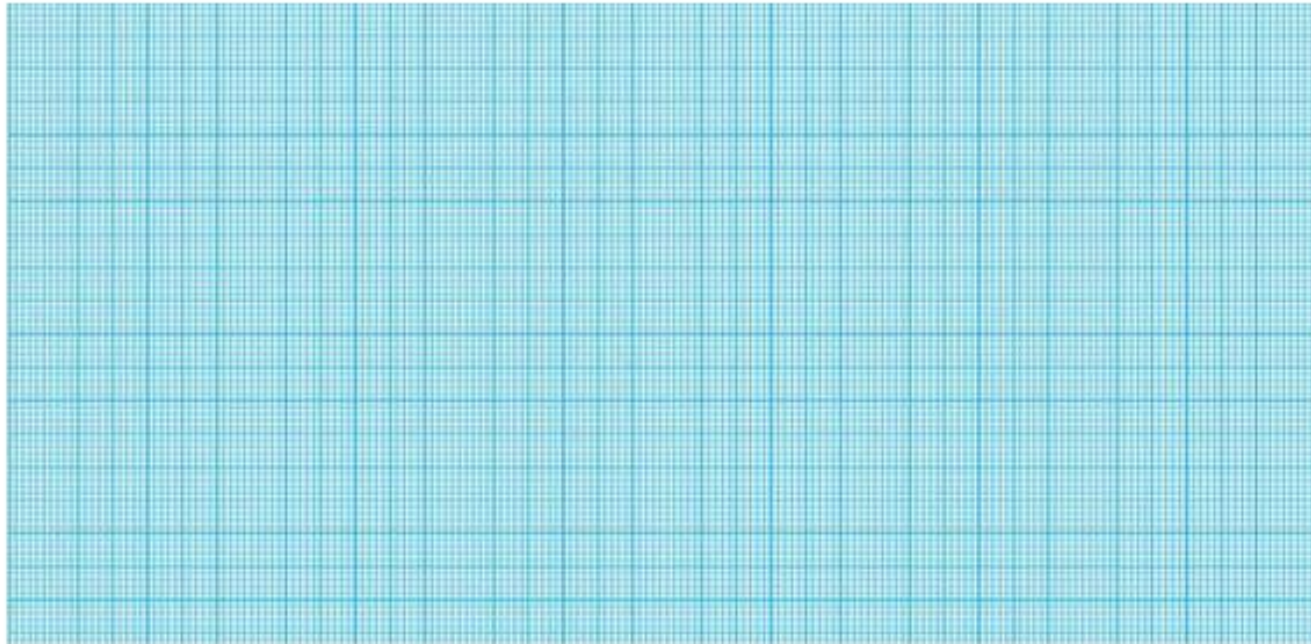

---

7. Na temelju dokaza (rezultata svog eksperimenta) zaključite kako se aktivnost enzima pepsina mijena u ovisnosti o promjeni pH vrijednosti medija u kojem se nalazi. Kakav je učinak klorovodične kiseline?

Rezultat vašeg istraživanja prikažite grafički na milimetarskom papiru (*obratite pozornost na to koja varijabla je zavisna, a koja nezavisna*).

8. Na koje tvari djeluje enzim pepsin?

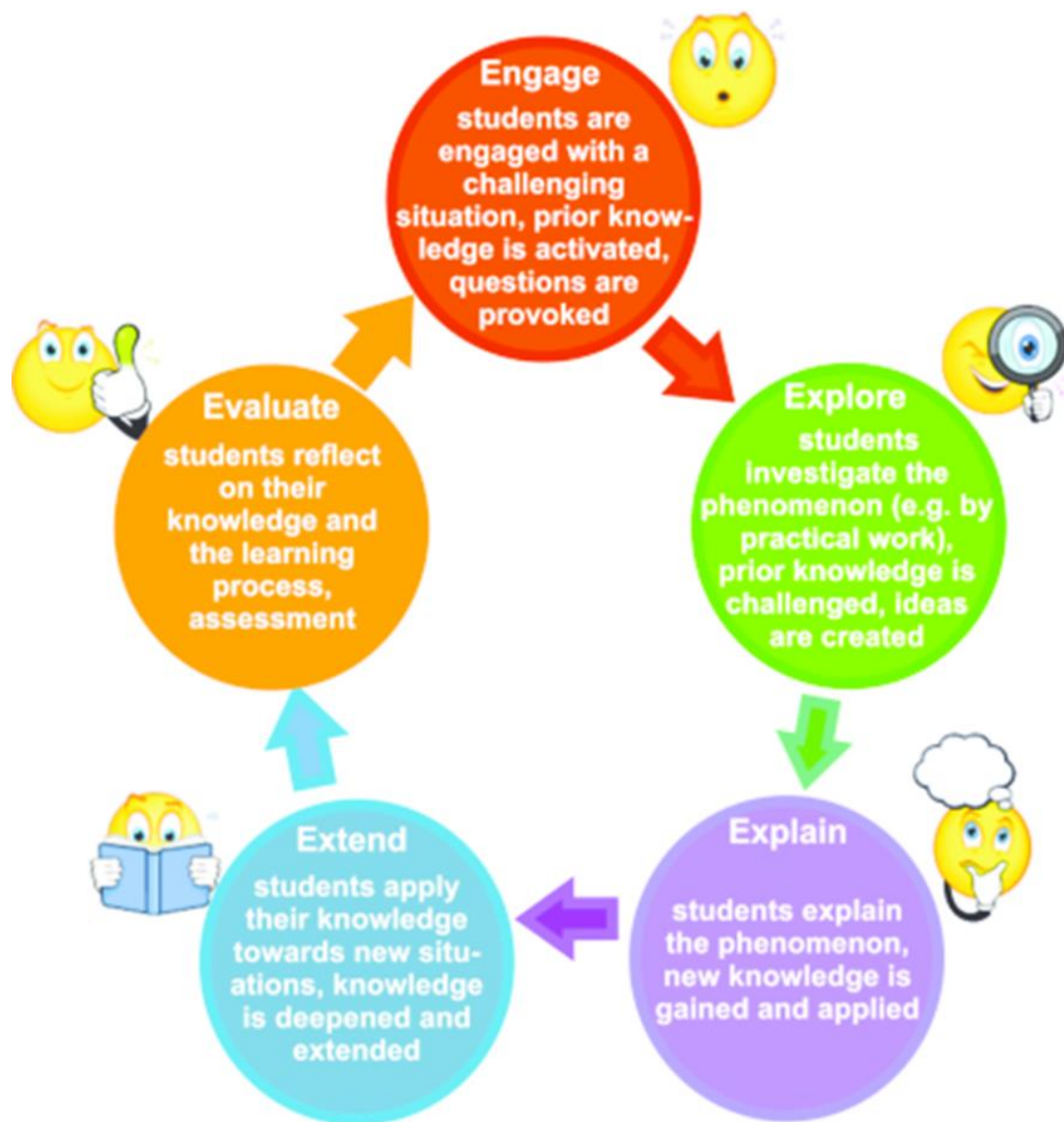
---

9. Što, na temelju ovog pokusa, možete zaključiti o ulozi enzima u procesu probave?

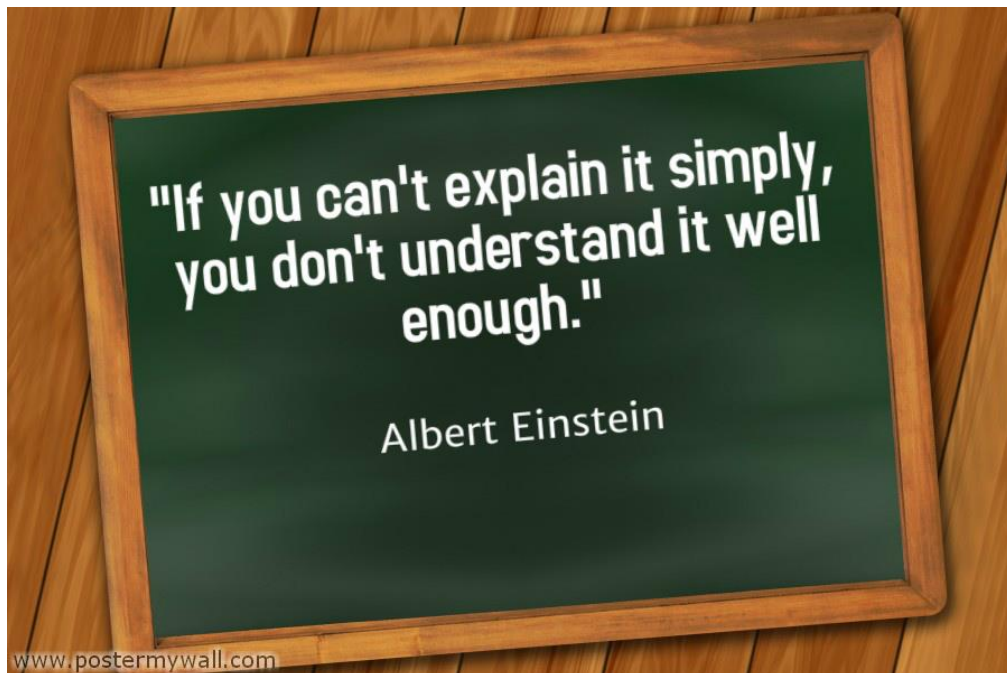

5E model učenja

Rezimirajte i bilježite

Najmoćnija kompetencija

Usmjeravanje pozornosti, organizacija
informacija

Tehnike bilježenja

U obliku teksta, krugova, linija,
mreža....

Činkvina

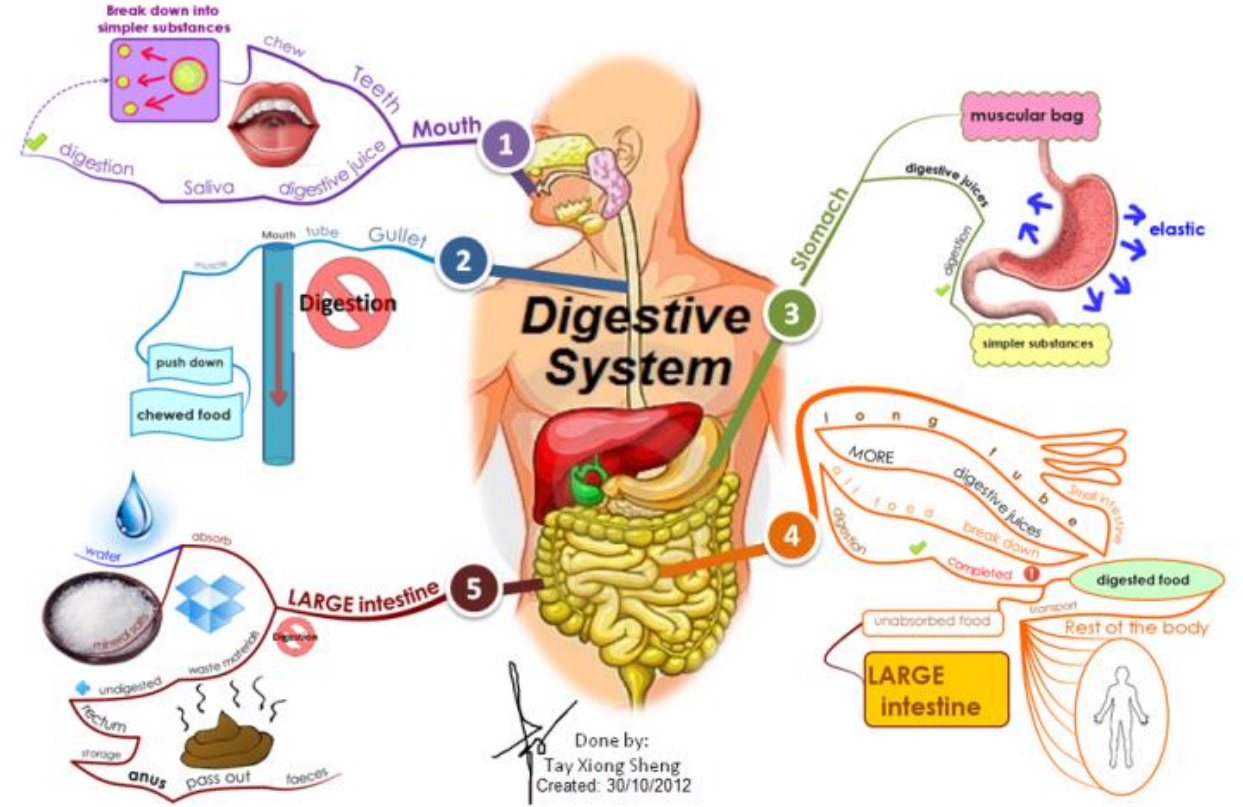
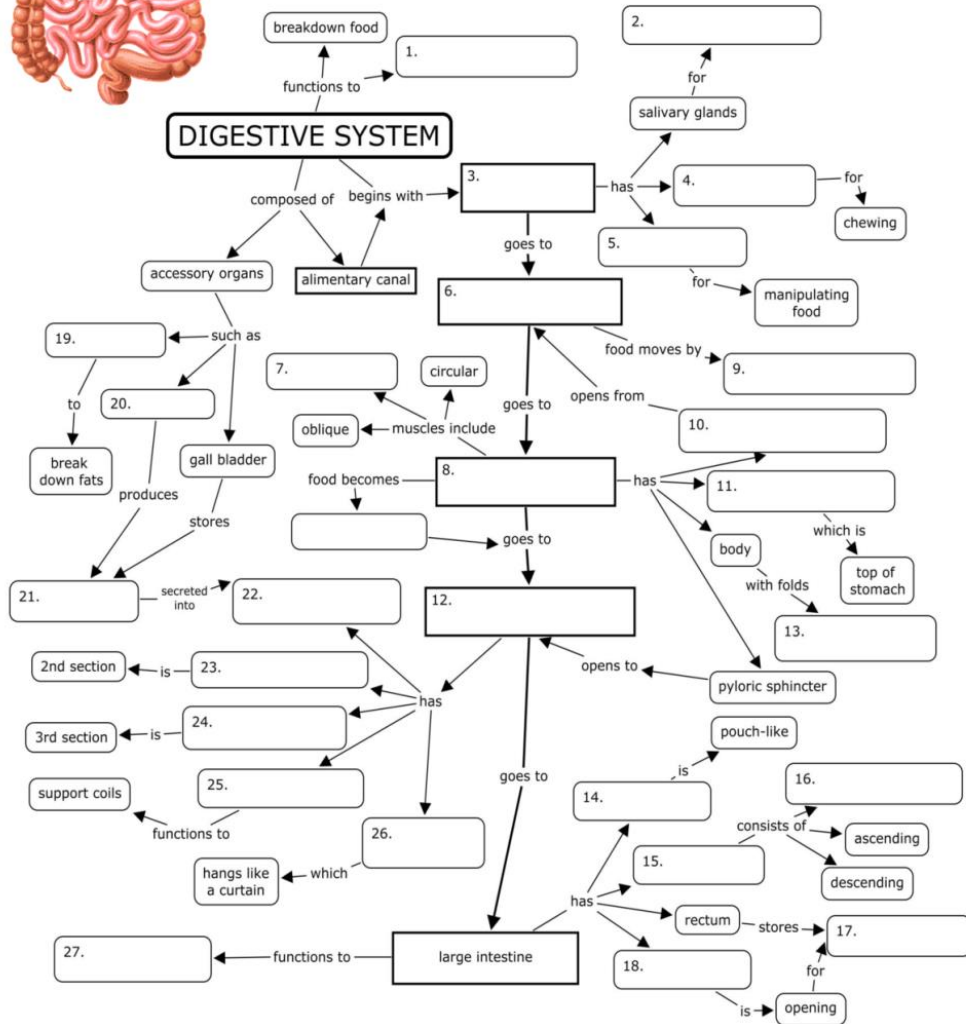
Insert metoda

Koncentrični krugovi

Mape

Name _____

WORD BANK

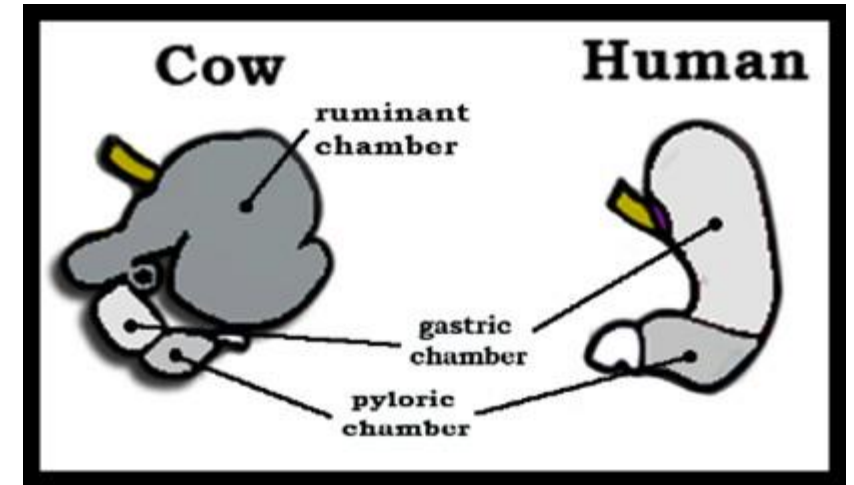
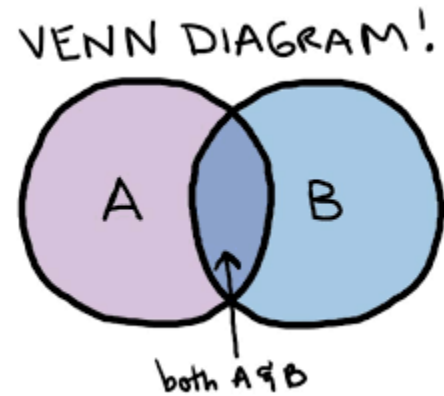
esophagus | longitudinal | jejunum | waste | pancreas | ileum | producing amylase | cardiac sphincter | mesentery | cecum | anus | mouth | rugae | peristalsis | tongue | transverse | small intestine | teeth | absorb nutrients | stomach | greater omentum | bile | fundus | duodenum | chyme | absorb water | colon | liver

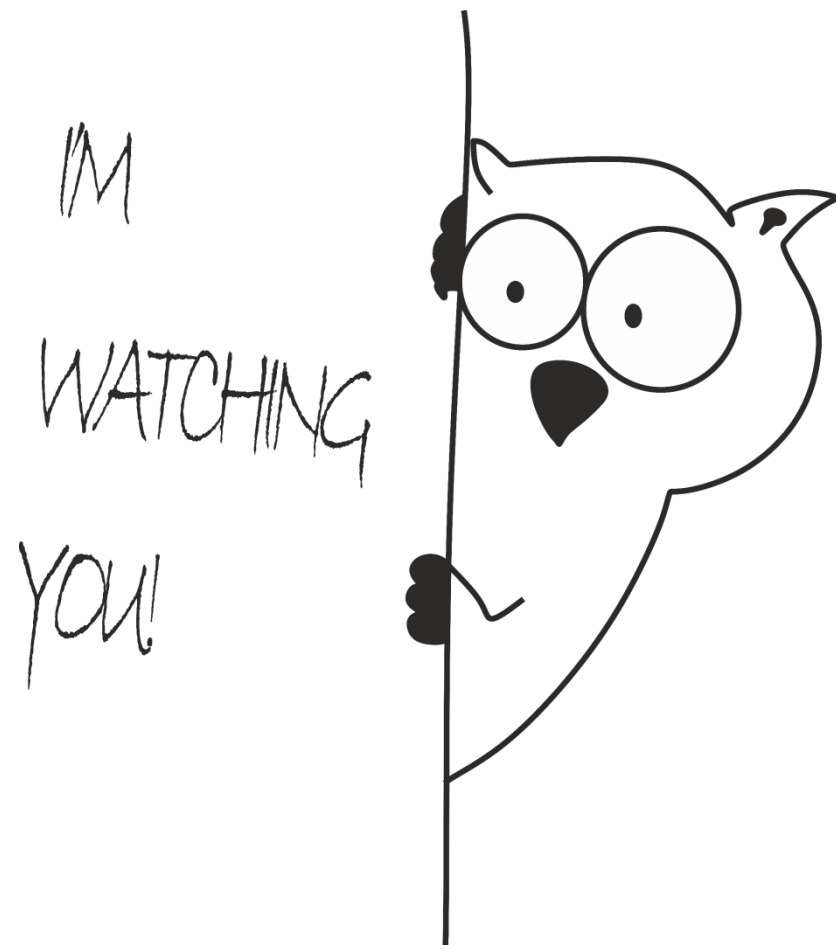
Koristite tehnike za pronalaženje sličnosti i razlika

Sličnosti i razlike pronalaze se **uspoređivanjem**, **klasificiranjem**, **stvaranjem metafora**, pronalaženjem **odnosa** između parova pojmova...

T-tablica

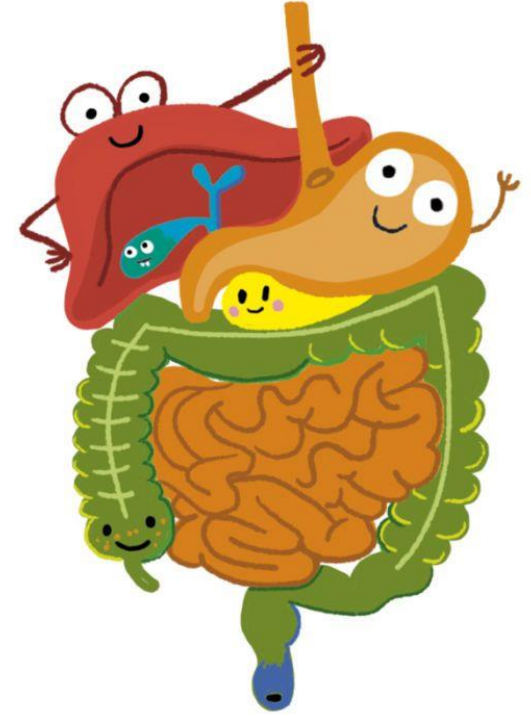

Vrednovanje

Što vrednujemo?

BIO OŠ A.7.2. Povezuje usložavanje građe s razvojem novih svojstava u različitim organizama

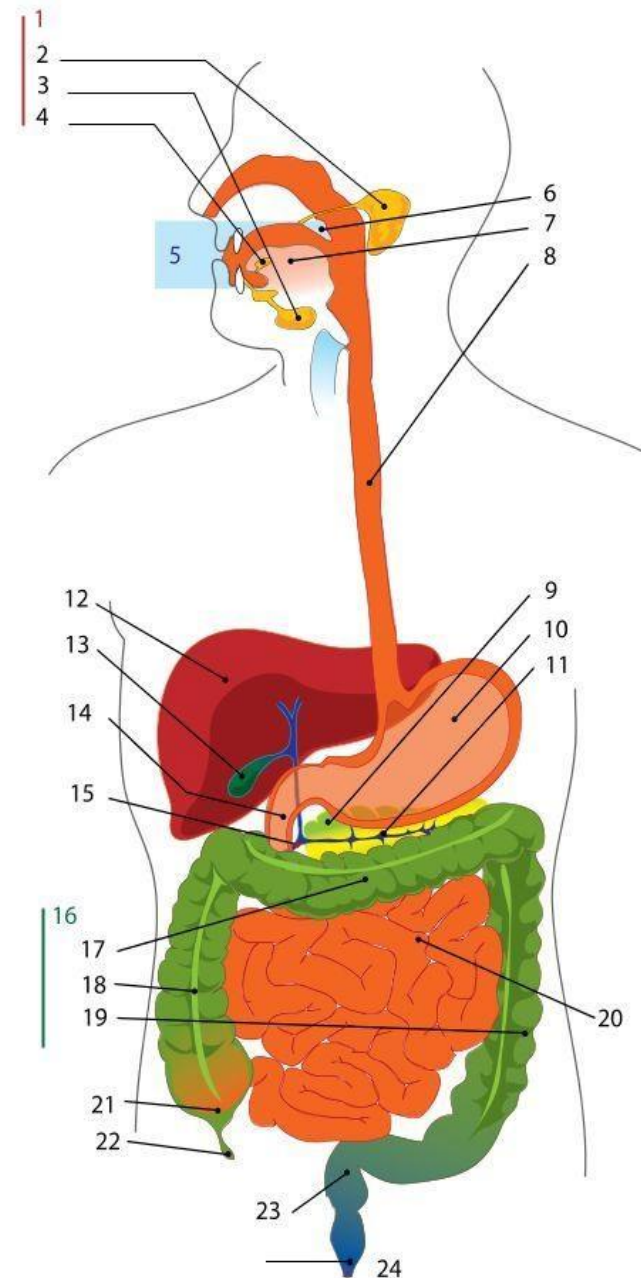
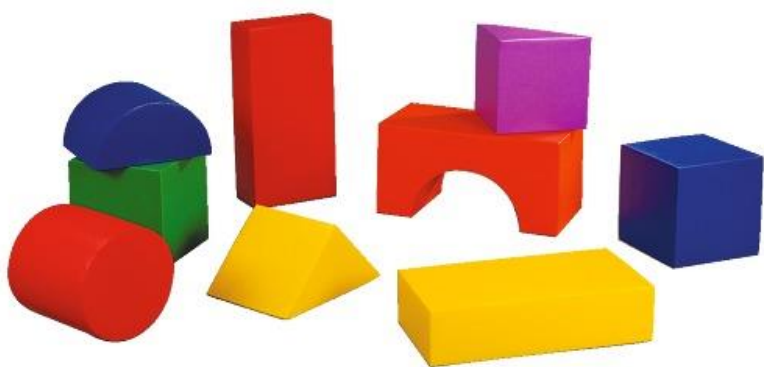
1. Opisuje položaj **važnijih organa** u tijelu, na primjeru ljudskoga organizma
2. Povezuje **građu i ulogu organa**/organskih sustava ukazujući na njihovu promjenjivost, **usložavanje i prilagodbe**
  - 1.1. Opisati položaj organa probavnog sustava.
  - 2.1. Povezati građu organa probavnoga sustava s njihovim ulogama.

1.1. Opisati položaj organa probavnog sustava.

Objasni tijek probave i pri tome imenuj položaj organa probavnog sustava.

Tehnika – ispremještane rečenice

2.1. Povezati građu organa probavnoga sustava s njihovim ulogama.

Objasni ulogu želuca.

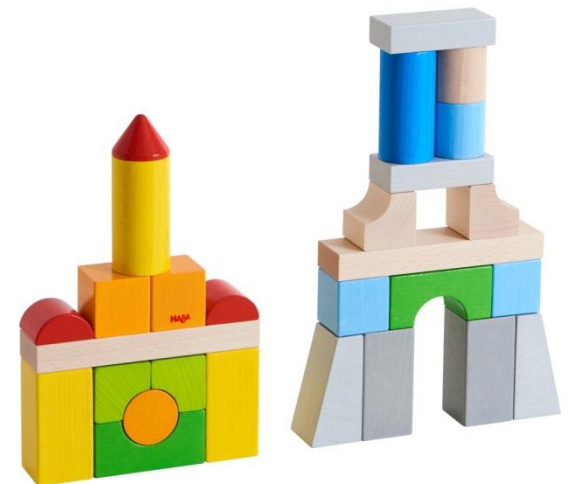
Kako to da želučana klorovodična kiselina neće razgraditi sam želudac, a hranu i tvari poput metala razgrađuje?

Na koji način građa tankog crijeva pridonosi boljoj apsorpciji nutrijenata?

Objasni u kojem se dijelu probavnog sustava nalazi najviše vrsta bakterija i zašto.

Gdje se u sve u tijelu odvija mehanička, a gdje kemijska razgradnja? Objasni razliku.

Možete li se dosjetiti postupaka iz svakodnevnog života koji funkcioniraju na način analogan djelovanju žuči na masti?

Ako su učili istraživačkim učenjem:

10. Ukoliko bismo proveli eksperiment na enzimu amilazi iz sline koja razgrađuje ugljikohidrate koristeći se identičnim protokolom kao za pepsin, kakve bismo rezultate mogli očekivati? Razmisli o pH vrijednosti i o tome na koji način ona može djelovati na aktivnost enzima te se prisjeti koja pH vrijednost prevladava u usnoj šupljini.

---

11. Koji dio probavnog sustava je odgovoran za izlučivanje enzima? Pokušaj se prisjetiti temeljne građe probavnog sustava!

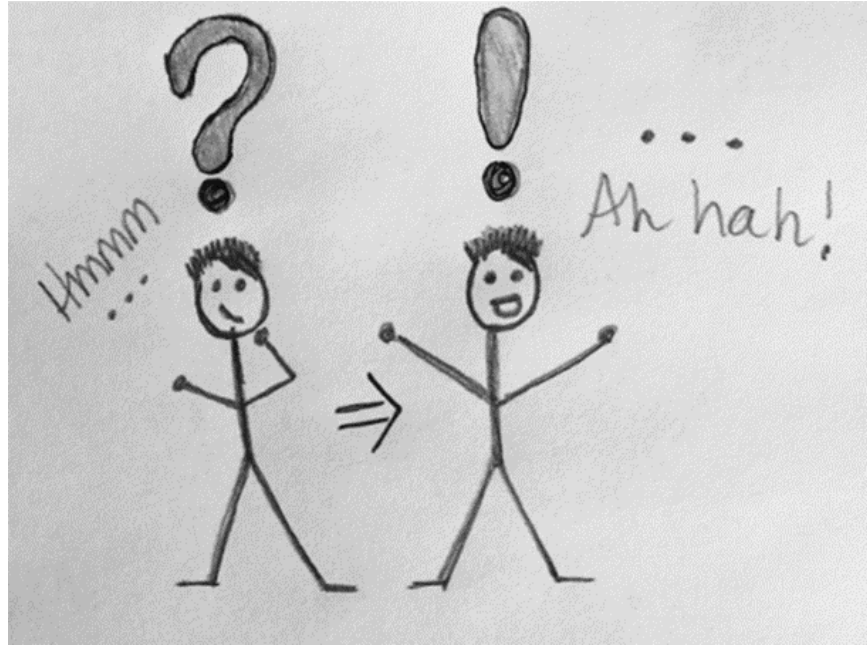

---

esophagus | longitudinal | jejunum | waste | pancreas | ileum | producing amylase | cardiac sphincter | mesentery |
cecum | anus | mouth | rugae | peristalsis | tongue | transverse | small intestine | teeth | absorb nutrients | stomach |
greater omentum | bile | fundus | duodenum | chyme | absorb water | colon | liver

Kako vrednujemo?

Vrednujemo **proces** učenja i **postignuće** tijekom učenja/poučavanja

Zadaci uz ishode

Pratimo aktivnosti - procjena stupnja samostalnosti, odnos prema radu...

Formativno vrednovanje

Vrednovanje za učenje

Povratna informacija

O procesu učenja, gdje su u odnosu na standard da bi postigli postignuća učenja, gdje su trenutno u odnosu na prije-napredak

Vrednovanje kao učenje

Unutarnja povratna informacija

Razvijanje vještine samoreguliranog učenja čiji je važan aspekt samovrednovanje- osvještavanje i razmišljanje o procesu učenja, potrebno vrijeme za razmišljanje i refleksiju o učenju kako bi jačali vještine vrednovanja vlastitog učenja za potrebe prilagodbi ili promjene procesa učenja

Vrednovanje za učenje

praćenje i usmjeravanje **procesa** učenja i poučavanja **za vrijeme njegova odvijanja**;

modificiranje učenja/poučavanja dok je ono još u tijeku radi poboljšanja procesa i rezultata učenja

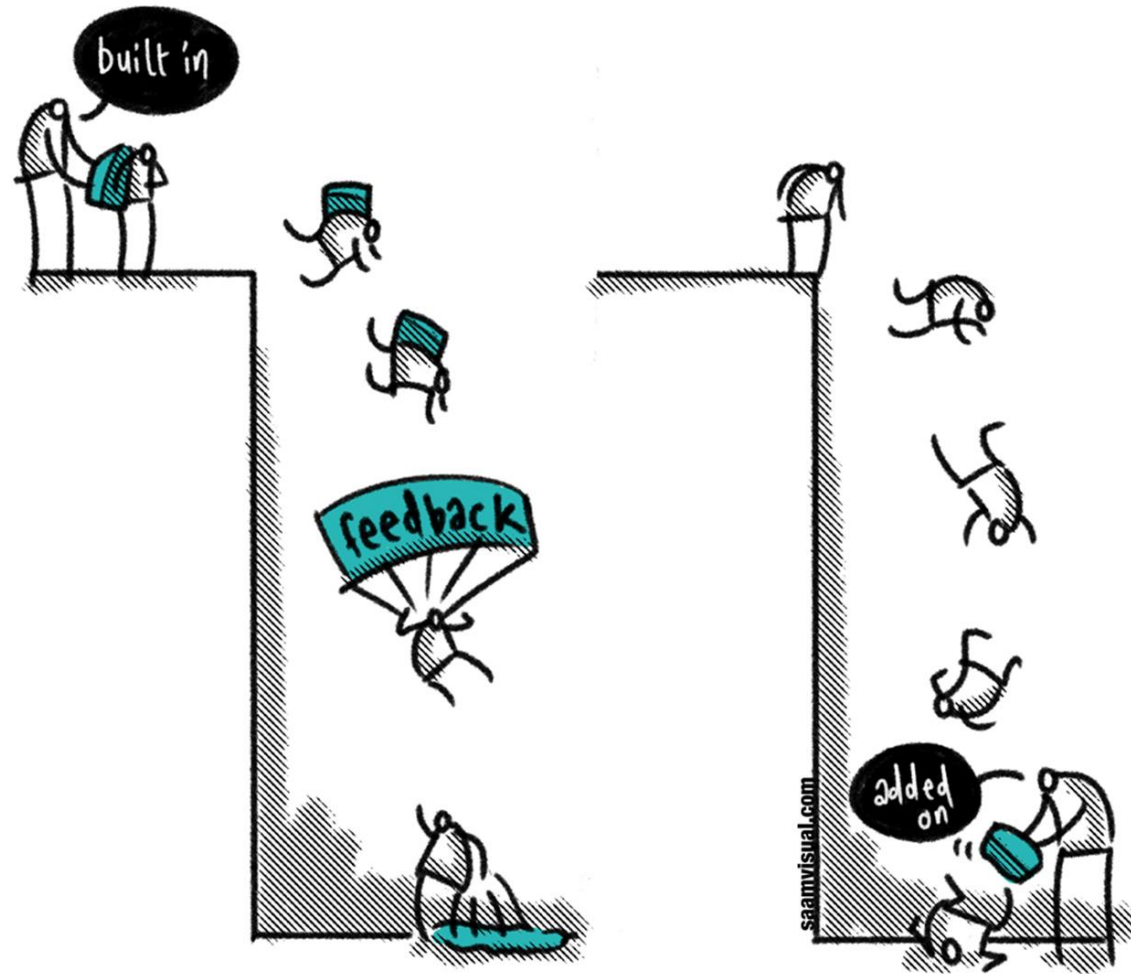
osigurava učeniku, učitelju, roditeljima i školi **povratnu informaciju** o **procesima** učenja i usvojenosti znanja i vještina u odnosu na postavljena očekivanja.

Učenik od učitelja/nastavnika dobiva povratnu informaciju i preporuke o svome procesu učenja.

Učitelj

- provjerava uspješnost poučavanja i učenja
- planira i unapređuje buduće poučavanje.
- daje učeniku pravovremenu i konstruktivnu povratnu informaciju o napretku i uspješnosti učenja te potiče autonomiju učenika u budućem učenju.

Postoje brojni načini kako možemo prikupiti povratne informacije o uspješnosti učenja/poučavanja, ali....

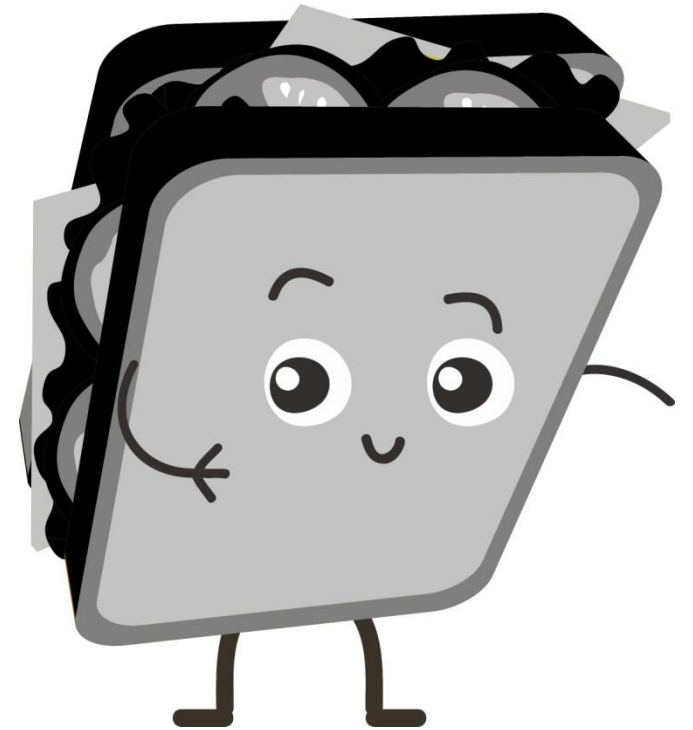

Povratna informacija sadrži:

Pozitivne aspekte: U kojem je dijelu zadatka učenik dobro odgovorio/riješio?

Aspekte za unaprjeđenje

Poticaaj za dalje

Ne zanemarite one koji su dobri! I njima treba Vaša podrška i osjećaj brige.

Što ti je stvaralo najviše problema prilikom učenja/rješavanja zadatka?

Kako bi ocijenio svoj uradak?

Možeš li sada poučiti druge učenike o tome?

Što si novo naučio? Kako će ti naučeno pomoći u sljedećem učenju?

Povratna informacija mora biti konkretna:

Značajke pozitivne povratne informacije su:

- pruža detalje, poput "Postigao si dobar uspjeh jer si ..., "a ne samo" ispravno "ili" netočno "
- uspoređuje ono što učenik sada radi s prethodnim radom: "Vidim da si se usredotočio na X, rezultat je sada puno bolji nego kad si prošli put probao s Y
- pruža specifične smjernice kako poboljšati i to ne govori samo kad učenici griješe
- potiče i podržava daljnje napore
- daje povratnu informaciju kada treba u pravom vremenu

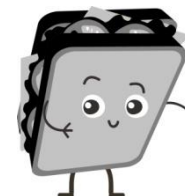
Učenik uspješno reproducira temeljne pojmove, ali pokazuje poteškoće u primjeni znanja i rješavanju zadataka viših kognitivnih razina.

Koje temeljne pojmove?

Konkretno ukazati što mu nedostaje da uspješno primijeni znanje i riješi zadatak viših razina: koje informacije, s kojim procesima od prije to treba povezati...

Prisjeti se X, poveži Y sa X, ponovi Z...

Kada učenik sam sebi daje povratnu informaciju o svom procesu učenja pristupamo **vrednovanju kao učenju**

aktivno uključanje u promatranje, nadgledanje i reguliranje svojeg procesa učenja – **samovrednovanje** i razvijanje samostalnog i samoreguliranog učenja

Pomaže u upravljanju svojim učenjem

procjenjuje ostvareni vlastiti napredak

Razvija i prati postizanje svojih ciljeva učenja i na temelju opaženoga ga modificira

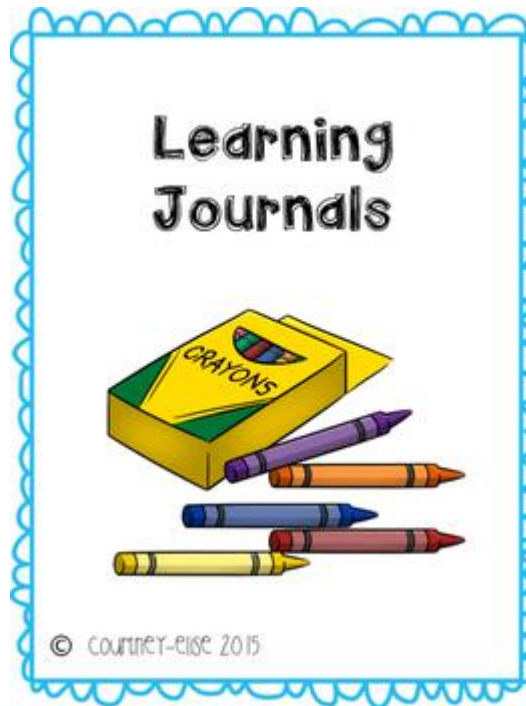
Na osnovi toga planira buduće učenje, razvija osjećaj odgovornosti za vlastito učenje te samokritičnost

vršnjačko vrednovanje

- oblik suradničkoga reguliranja učenja;
- učenici si pomažu u promatranju, nadgledanju i reguliranju procesa učenja svojom povratnom informacijom
- dobro je da slijedi nakon samovrednovanja

Samovrednovanje je vještina koja se razvija

učitelj pomaže učeniku razumjeti kriterije za samovrednovanje, vodi proces samorefleksije i pomaže pri donošenju odluke kako unaprijediti učenje

Savršeno razumijem, mogu objasniti nastavniku i drugim učenicima, mogu primijeniti na nekom drugom primjeru

4

Razumijem, mogu sama napraviti, mogu pokazati što znam

3

Počinjem razumijevati, ali trebam pomoć, još uvijek griješim, trebam više vježbe

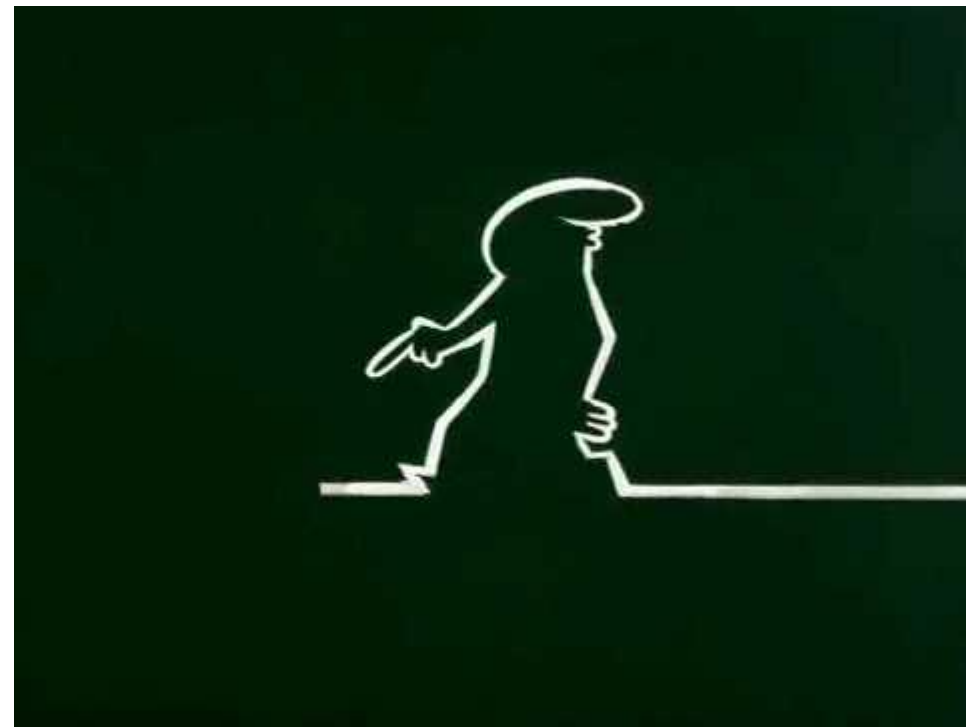
2

Ne razumijem, tek počinjem učiti o ovome, potrebna mi je pomoć nastavnika ili drugih učenika

1

Iluzija
znanja/razumijevanja

Što mogu napraviti da
dođem do 4, 3, 2

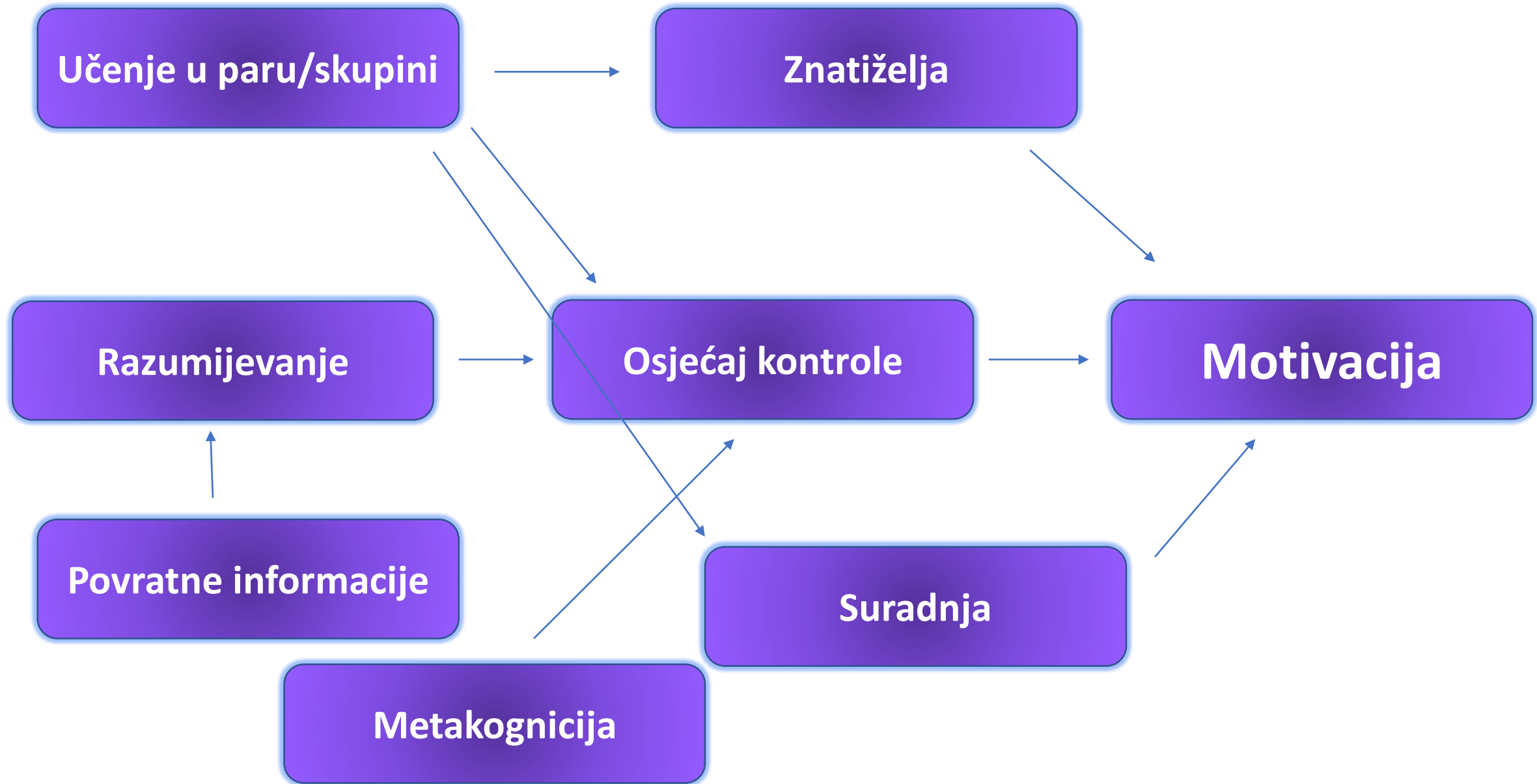

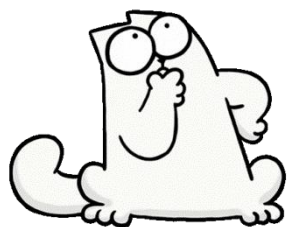
Provjera znanja ili izlazne karte

5.	Kisik oslobođen fotosintezom nastaje: a) redukcijom CO ₂ do ugljikohidrata u Calvinovom ciklusu, posredovanjem enzima RUBISCO b) fotolizom vode u tilakoidnom prostoru kloroplasta tijekom svjetlosnih reakcija c) zbog razlike u koncentraciji H ⁺ iona u međumembranskom prostoru i matriksu mitohondrija d) razgradnjom CO ₂ i H ₂ O uz pomoć sunčeve energije i klorofila	Očekivani bodovi: ___ / 1
		___ / 1

Kako vrednovanje utječe na motivaciju?

Gdje planirati
očekivanja
međupredmetnih
tema?

ishod

aktivnost

vrednovanje

Ishod - razrada

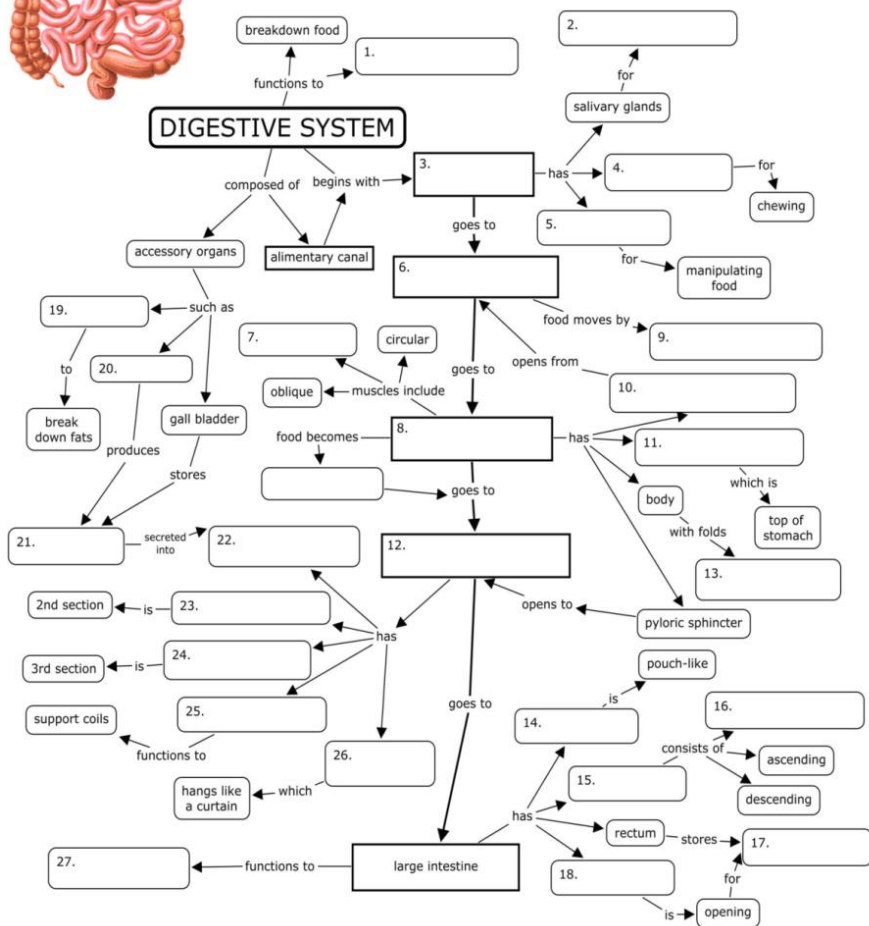
Konceptualna mapa

Konceptualna mapa

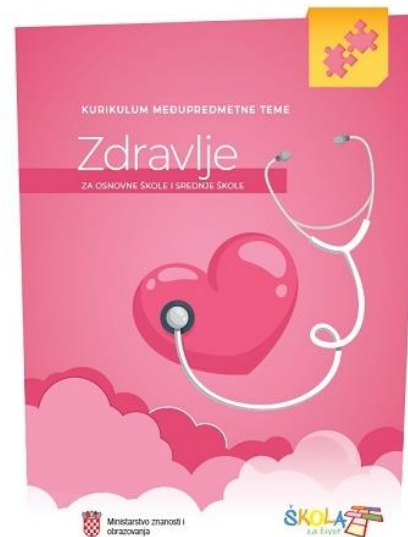

Name _____

WORD BANK

esophagus | longitudinal | jejunum | waste | pancreas | ileum | producing amylase | cardiac sphincter | mesentery | cecum | anus | mouth | rugae | peristalsis | tongue | transverse | small intestine | teeth | absorb nutrients | stomach | greater omentum | bile | fundus | duodenum | chyme | absorb water | colon | liver

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA

zdr A.3.2 / A.

Opisuje pravilnu prehranu i prepoznaje neprimjerenost redukcijske dijeta za dob i razvoj.

ZNANJE

- opisuje pravilnu prehranu
- razlikuje zdravstvenu od redukcijske dijeta
- raspravlja o neprimjerenosti redukcijske dijeta za dob i razvoj

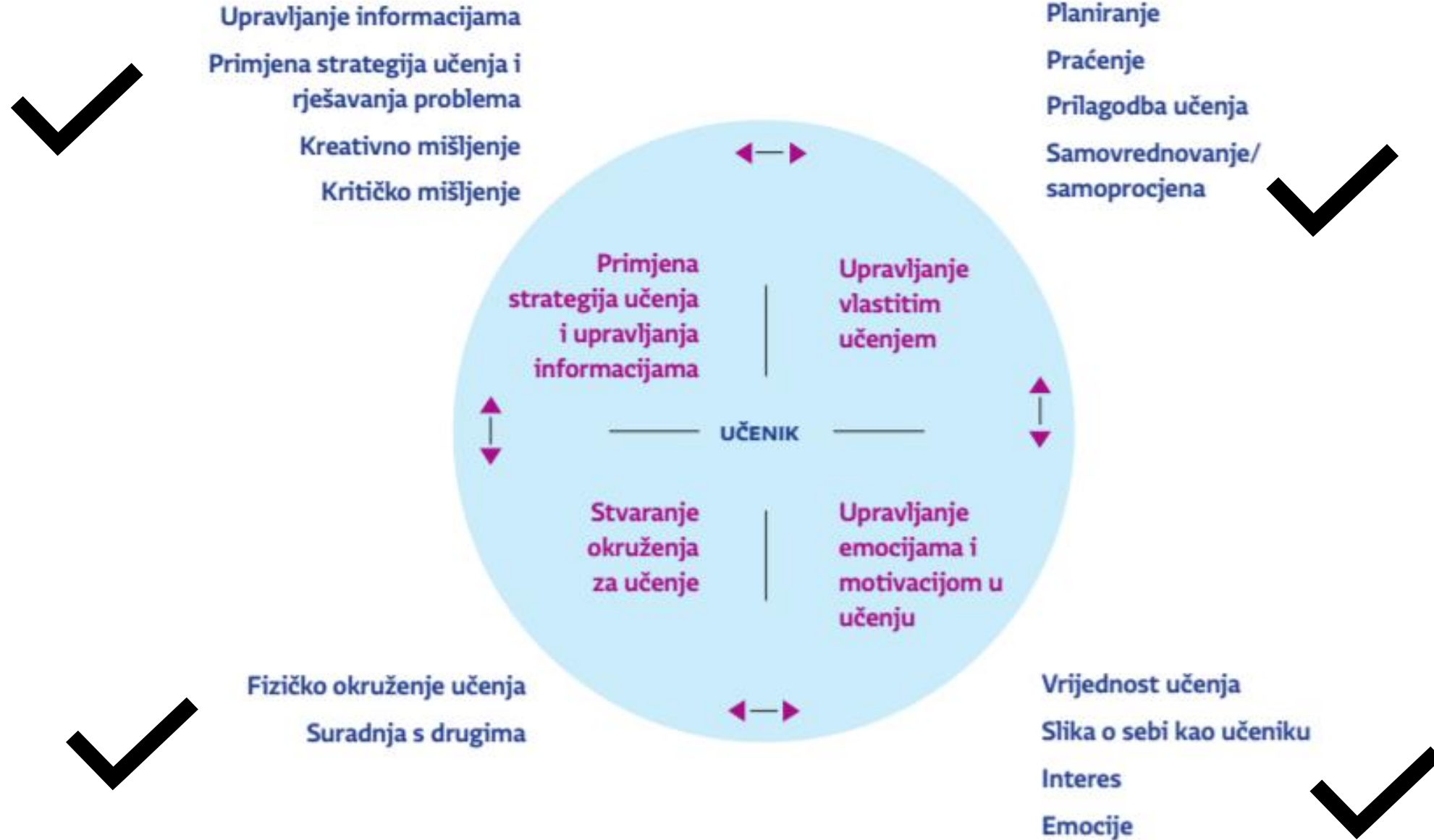
VJEŠTINE

- pravilno se hrani i ne primjenjuje redukcijske dijeta koje štetno utječu na rast i razvoj

STAVOVI

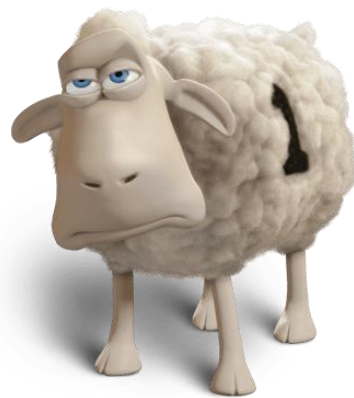
- usvaja stav o prehrani primjerenosti dobi i razvoju
- prihvaća stav o neprimjerenosti redukcijske dijeta u razvojnoj dobi

UČITI KAKO UČITI

Za kraj....

Nekoliko savjeta kako

Neakciju pretvoriti u akciju – kako istodobno usmjeravati unaprjeđenje vlastitog poučavanja (čime usmjeravate razvoj svojih učenika) i usmjeravati profesionalni razvoj

Dnevnik poučavanja – alat za unaprjeđenje poučavanja

Nekoliko pitanja čiji se odgovori mogu zapisati u dnevnik poučavanja:

- ✕ Jesu li učenici usvojili ishode?
- ✕ U kojem ishodu su imali najviše problema?
- ✕ Jesu li planirane aktivnosti bile učinkovite i zanimljive učenicima?
- ✕ Je li bilo dovoljno vremena za planirane aktivnosti?
- ✕ Jesu li svi učenici bili aktivni na satu?
- ✕ Koji dio sata im je bio najzanimljiviji, a koji manje zanimljiv ili nezanimljiv?
- ✕ Jesu li učenicima bile jasne upute?
- ✕ Jesu li svi učenici imali jednaku priliku aktivno se uključiti u sat?
- ✕ Što se može promijeniti sljedeći put?

Ali promisliti i zapitati se:

- na razvoj kojih kompetencija sam djelovao/la kod svojih učenika?
- koje vlastite generičke i specifične kompetencije moram razviti?

Istraživačko učenje: prirodoslovna pismenost – generička i specifična kompetencija

spособnost analize i sinteze

spособnost rješavanja problema

spособnost primjene znanja u praksi

istraživačke vještine

Suradničko učenje

interpersonalne vještine

Konceptualna mapa – vrednovanje

spособnost učenja

spособnost kritike i samokritike

Kako razviti osjećaj kontrole nad vlastitim profesionalnim razvojem?

Osjećaj kontrole

Model refleksijske prakse: (Vizek-Vidović i Vlahović-Štetić, 2007).

nekoliko razina refleksije:

prva je razina planiranje i izvedba određene aktivnosti tijekom koje se odvija **refleksija u akciji** - **petlja prve razine**.

nakon izvedbe slijedi **promišljanje** o učinjenom i mogućem poboljšanju - **petlja druge razine** - **refleksija o akciji**

na kraju kritički osvrti i promišljanja s relevantnim ljudskim resursima - **petlja treće razine** - **refleksija o refleksiji** kako bi se opet pristupilo petlji prve razine

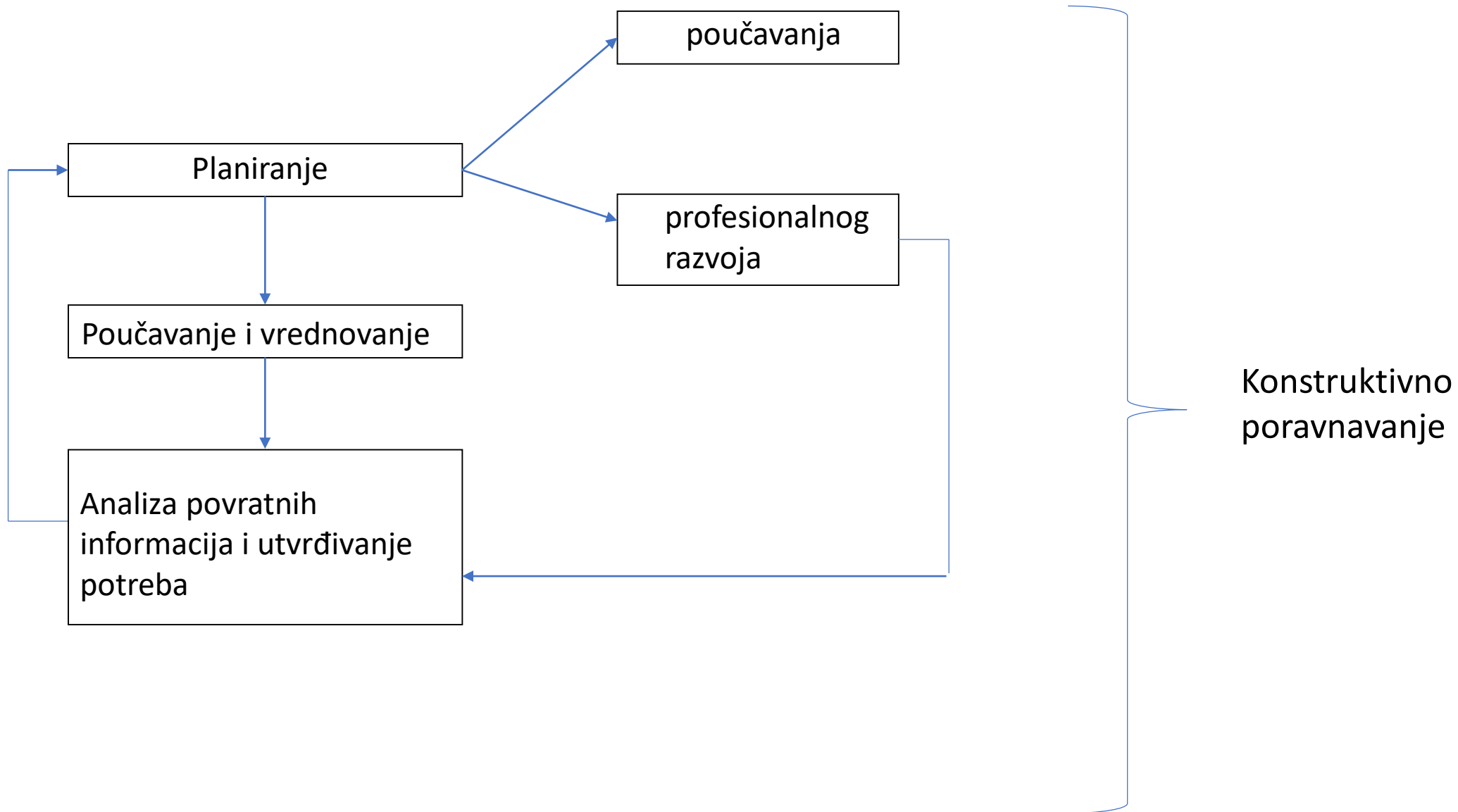
planiranje i provedba nastavnog sata - **petlja prve razine - refleksija u akciji**

Nakon provedbe, a temeljem povratnih informacija dobivenih opisanim pristupima vrjednovanja – **petlja druge razine- refleksija o akciji – moguća poboljšanja**

Neformalno i formalno usavršavanje - najčešće tijekom organiziranih stručnih usavršavanja u interakciji s kolegama i stručnjacima kada su u prilici za **refleksiju o refleksiji** ili **petlji treće razine**

Nakon usavršavanja implementacija naučenog - **pristupiti petlji prve razine**

Da biste bili uspješni prvo morate:

- ✓ Voljeti posao koji obavljate
- ✓ Imati svijest o potrebi stalnog usavršavanja

